

Szerkesztőség:

Kazinozy-utca 1. sz., I. em.
(Király-utca sarkán).

Kiadóhivatal:

Wolf Miksa könyv- és papir-
kereskedésben Király-utca,
Hattyu-épület.

Nyitlőterben egy sor 20 kr.

PÉCSI ÚJSÁG

(„PÉCS”)

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:

Pécsett, házhoz hordva:
Egész évre ..... 10 frt.
Egy óra ..... 1 frt.
Vidékre (Magyarországon):
Egész évre ..... 12 frt.
Egy óra ..... 1.20.
Egyes szám ára Pécsett 4 kr.,
vidéken 5 kr.

Megjelenik vasárnap kivételével minden este
5 órakor.

Hirdetések fölvetetnek a kiadóhivatalban.

Főszerkesztő:

PERCEL BÉNI.

Felölő szerkesztő:
LENKEI LAJOS.

Társzerkesztők:

FEILER MIHÁLY.

és
HAKSCH LAJOS.

Egyes számok kaphatók minden lapelárusítónál.

Előfizetéseket elfogad a lapkiadóhivatal és
TAUSZ VILMOS dohánytözséde.

Mai számunk a következő érdekesebb közleményeket tartalmazza: Az új főrendekről és Hieronymi kultuszministerségéről szóló tudósításokat. — A következő cikkek: A kitisztult helyzet, Pulszky Ágoston orsz. képviselője; — A gyermekök vallásáról, írta Margólit, mely ismert alnév alatt egy kitűnő tollu papi férjü vezítők; — Nincs társadalmi élet Pécsett, írta dr. Bors Emil jogakadémiai tanár; — Az anarchia, aktuális cikk, melyet lapunk részére Bodnár Zsigmond egyetemi magántanár írt meg. — „Furfang a politikában”, a pécsi püspök által lapunk tudósítójának elmondott adoma. — Hírvonalunkban kimerítő tudósítást hozunk Matros János pécsi kereskedő hírteléről, a legutóbbi gorszonyi rablói kocsiságról, a Pécsett építendő toloncházról, bányalég-robbanásról; a villamos világítás ügye eldöntéséről stb. — A főlapon és mellékleten a következő tárcákat közöljük: A szeretet, Szatmáry Gyulától; — Az én kis-diákkoromból, Maksay Zsigmond tanártól; — A nő lelke, Körösi Henrik tanártól; — Ütszél karácsonyest, Nagy Géza dr.-tól; — Milyen cigány volt Patikárus Ferkó? Lármas örmestertől; — Az anya Haksch Lajostól; — Pécsi betlehemi játékok, Gerace Péter dr.-tól; — Karácsonyi kép, költemény Bolgár Kálmántól.

közoktatásügyi miniszter a főrendház elnökévé fog kinevezettni, még pedig január hó derekán. Helyébe kultuszminiszterre fog kinevezettni Hieronymi Károly mostani belügyminiszter, kinek helyét viszont Andrássy Gyula gróf mostani belügyi államtitkár foglalja el. De Andrássy gróf belügyminiszterre való kinevezése még nem egészen bizonyos, esetleg más lesz a belügyminiszter. A mostani vallás- és közoktatásügyi államtitkár Berzeviczy Albert az utjonan föllállítandó legfőbb közigazgatási bíróság elnöki székre van kizemelve. Helyébe kultuszminiszteri államtitkárnak Zsilinszky Mihály zölyomi főispánt emlegetik.

vetkezik, felekezeti és nemzetiségi viszály, a melynek bonyodalmaiból kivezető Ariadnefonalat nem nyujthat senki, mert amit a miniszterium programjának vallott, az ugysis teljesen keresztülvihetetlen és csak arra való, hogy minden esetleges utódjainak helyzetét is lehetlenné tegye. E lázas izgatottsággal és türelmetlenséggel szemben a szabadelvű párt lát-szólag egészen közönyös maradt, hidegvérű higgadsággal szemlélte az ellenzéki energum-nok támadásait, amit arra magyaráztak, hogy tulajdonképen maga is kétségbe esett és tén-lenül néz elébe saját pusztulásának.

Uj főrendek.

Budapest, dec. 23. (Saját tudósítónk értesülése.) Illetékes helyről vett információ szerint a kormány a főrendházban életfogytig tartó tagságra ajánlja Daru-váry Alajos nyug. kuriai másodelnököt, Horváth Boldizsár volt igazságügyi minisztert, Baich Milos báró orsz. képviselőt, Kohner Adolfot, a budapesti zsidó hitközség elnökét, Emich Gusztáv az „Athe-neum” könyvnyomda részvénytársaság igazgatóját. Ezenkívül két új tagra nézve most folynak a tárgya-lások, kiknek kinevezése nagy föltűnést fog kelteni. Ha a kormány erre a két tagra nézve megállapodásra jutott a koronával és a kinevezés tényleg megtörténik, úgy már az első kinevezési sorozatban még ez évben közzé fognak tétetni a kinevezéseket.

Budapest, december 23. (A Pécsi Újság eredeti távirata.) A Budapesti Hirlap közli az új főrendházi tagok névsorát. A nevezett lap szerint ezek Horváth Boldizsár volt igazságügyi miniszter, Emich Gusztáv, Baich Miklós képviselő, Örmödy Vilmos a magyar ált. bizt. társulat igazgatója, Kohner Zsigmond, a pesti zsidó hitközség elnöke.

Változások a kabinetben.

Bizonytságot szerzendő, mennyiben felelnek meg a némely helyről híresztelt várható miniszterváltozások, másrészt pedig a felhivatalos demontik a valónak, — tegnapi lapunk zárta után kérdést intéztünk Budapestre és most teljesen megbizható forrás-ból, első politikai körökből merített értesülés alapján a következő választ nyertük teit kérdezősködésünkre: Az új kultuszminiszter.

Budapest, dec. 23. (Saját tudósítónk értesülése.) Bevégzett tény, hogy Csáky Albin gróf vallás- és

A kitisztult helyzet.

Írta Pulszky Ágost dr.

A karácsonyi szünetek beállottak, az országyűlés mindkét háza normalis munkálko-dásának befejezése után, az új év utánig el-napolta üléseit; két-három hétre a családi élet foglalja el az elméket és a szíveket és a napi politika szerényebb mértékben foglalkoz-tatja a közönség figyelmét, a melyet különben tulságosan igénybe szokott venni. Ilyenkor nyugodtan tarthatunk szemlét, tehetünk egy kis összehasonlítást a közelmúltak felől. Annál nyugodtabban és készségesebben tehetjük ezt, mivel sok, igen sok esztendő óta most fordul elő az eset, hogy az eredmények a várakozáso-kat, sőt a reményeket is fölülműlták.

Borus jelek alatt gyűlt össze az ország-gyűlés a nyári szünetek után. Az ellenzéki lapok vetekedve visszhangoztatták a pártok által kiadott jelszökeket a borossebesi és köszegi válaszok sérelmes voltáról, türelmetlenül bizo-nyitgatták, hogy a miniszterium minden igé-retei csak üres biztatások, hogy a kilátásba helyezett javaslatok s tervek csak rövid időre szóló kiségeti eszközök, a melyek megvalósi-tásának akadályaira való utalás lehetővé teszi a kormány életét ideig-óráig tengetni, a közön-séggel majdnem elhitették, hogy zürzavar kö-

Alig három hónap mult el és ime meny-nyire megváltozott a látkép. Nem is volt va-lami nagyobb szabású vita. Alig lehet szó politikai hadjáratról, de a helyzet teljesen, gyökerestől megváltozott.

A költségvetés tárgyalása közben kivétel nélkül minden egyes miniszter bizalmi szava-zatot nyert, még pedig olyat, a melyben az ellenzék is részt vett és a mely ellen tulaj-donképen egyáltalán senki sem tiltakozott. A kormánypárt a helyett, hogy szétzüllött volna, ugyanazzal a higgadt, hideg vérrel tömörülten áll a sorban, mint az ülésszak kezdetén, azon egy különbséggel, hogy a remények és az előlegezett bizalom helyébe, a melyeket akkor keblébe rejtett, most már a beváltott ígéretek fölytán önbizalom szállt.

A kormány, a mely három hónappal ez előtt szótlanul hallgatta a vádaskodást és meg-elégedett azzal, hogy a személyes invektívákat utasította vissza, válasz helyett ma egyszerűen a minden téren és kérdésben beadott javasla-taira mutat.

Az ellenzék, a mely októberben csak at-tól látszott félni, hogy tulságosan fog diadal-maskodni s hogy kritikája annyira igaznak bizonyul, hogy azután maga is alig lenne ké-pes a helyzeten segíteni, ma a saját tetteinek beismerése szerint ugyanazon állapotban van,

A „Pécsi Újság” eredeti tárcája.

Karácsonyi kép.

Szegény, szegény nő;
Apatlan, anyátlan,
Irgalomra bízva
Ott az árvaházban,
Egy éve mult még csak,
Csak egy rövid éve,
S milyen egészen más
Karácsony estje!

Akkor a szent estén,
Édes atyja mellett,
A kis karácsonyfa
Mily lángolon égett,
Tündöklobb, ragyogóbb
Anyja könnye volt csak;
Pereg érte könnye
A szegényy fiának.

Egy nagy karácsonyfa
Most is áll előtte,
Apró kis pajtási
Örülnek körötte;
De az a kis fácska
Szülei lakában
Szászor jobban tetszett,
Mint ez mostanában.

A jó szürke néne
Meg-megsimogatja,
Akkor is azt tette
Az ő édes anyja;
Akkor oly boldog volt,
Ma úgy érzi: árva,
Nem is vágyik szíve
A sok cifraságra.

Ma is a Jézuska
Jött el ő hozzája,
Ma is égbe szállott
Könyörgő imája;
Mégis milyen más most
Karácsony estje!
Nem is tud örülni
Rajta szivecskéje.

Odaadna mindent,
Édességet, bábót,
Félre tenne minden
Ékes cifraságot;
Csak szüleit látná,
Csak velük lehetne,
Ott a fagyos sirban
Melléjük temetve!

Bolgár Kálmán.

A nő lelke.

— Írta: Körösi Henrik. —

Higgye el asszonyom, hogy a női lélek kitanul-mányozhatatlan. Higgye el, hogy a női lélek oly szö-vevényes, oly titokteljes, annyi meg annyi új problémát tár elénk, hogy talán örökké szolgálati anyagot az elmélkedésre. Valahányszor egy-egy férjes nőről pikáns hírek keringenek, mindannyszor jobban és jobban megerősödöm a hitben.

Hányszor látok derék, becsületes, előkelő társadalmi állású, de mégis búsan bandukoló férjek oldalán elegáns tolettű, bódító illatár terjesztő hölgyeket, kik kihívi tekintetemet vetnek a sétáló tisztokra, bizonyos divatos urakra. Mosolyaikat csakugy szórják jobbra-balra; mindenik kap nyájas köszöntést, csak a férjnek nem jut a mosolyból. Szeretetremlétk minden idegen férfi iránt, csak saját férjével szemben hidegek. Ragyogó szempárjuk kábító sugarakat szórnak a leggyakrabban üres, léha, hiú uracsokra, kiknek egyedüli erényük széles válluk, ragyogó kraglijuk és hegyes lakkcipőjük, avagy uniformisuk. Kedves kis családjuk van otthon és mégis a legközönségesebb bokért rögtön megfede-keznek kis gügyögő gyermekükkel.

Ne higgye asszonyom, hogy ez tisztán tempera-mentum dolga. Megengedem, hogy a vérmérsékletnek nagy befolyása van az emberek testére; de bátran merem állítani, hogy az akarat hatalma megjavíthatja a temperamentumot.

Látom asszonyom kérdő tekintetét, érzem, hogy olyast állítottam, mely bővebb magyarázatra szorul.

Naponkint tapasztalom, hogy ön, mint jó anya,

mennyi gondot fordít kis lánykájának nevelésére. Megtöri macacsságát; leszoktatja dacosságát, psychi-
kai hatásokkal igyekszik változtatni leánykájának phy-sikai hajlamán. Ez a kor az, midőn legkönnyebben nevelhetünk leányainkból szerető feleséget és gondos anyát. A nevelés nem egyéb, mint a temperamentum javítása. E korban kell a leányka szívét és lelkét kiművelni; mert a lélek és a szív valódi műveltsége legelső forrása a jósnágnak és szeretetremlőságnak. A művelt női lélek minden erény és minden kedves-ség összfooglalja. Minél műveltebb a nő, annál inkább él családjátka. A művelt nő nem unatkozik gyermekei körében. Ő rá nem illik J. Paul híres mon-dása: „A nő, kinek gyermekei vannak és otthon unatkozik, az nem érdemes az életre”.

Azt hiszem asszonyom, hogy a legkifürkészhe-telenebb a félművelt nő lelke. Ezek möhön falnak föl minden kezük ügyébe eső regényt és ebből merítik összes ismereteiket. A regényvilág illatos légkörében élkábálnak. Mindegyik deli lovagról álmodozik, ki remegjen egy pillantásáért; ki egy mosolyáért mese-beli tündérkertet varázsoljon eléje; egy csókjáért pedig éppenséggel föláldozza magát érte. A deli lovag azonban nem jön. Az évek mulnak. Most már egy diplomás férj, vagy egy jómódu kereskedő is kapóra jön.

Szerencsétlen férj, kinek félművelt nővel kell egész életét töltöni. Becsületes egész a gyávaságig, mert kerül a botrányt és inkább elszenvedi, hogy a korzón való sétájuk alkalmával arcába szöjkék a vér, midőn érzi, hogy felesége mellett csak staffageképen szerepel.

Örvendek asszonyom, hogy most már ön is be-látja, hogy a temperamentum egyedüli fekézője a mű-veltség. A művelt lelkű nőt a tisztaság, kedvesség, fenkölség atmospherája veszi körül. E légkörtől szé-gyenkezve buvik el a hetyke, a durva és a nyegle urfi; mert a nő lelkiműveltsége a legelvetiműltbnek is imponál.

mint a minővel a nyár végén a szabadelvű pártot gyanúsította; elemei ziláltak, majdnem minden kérdésben egymással és önmagukkal meghasonolva, kölcsönvadászkodással keserítik vezéreiket, tüntetik föl képtelenségük a jelenlegi pártkereteket és e mellett legnagyobb részben alig bírják elnyomni hazafias szívük sugallatát és eltitkolni azon örömet, a melyet az ország javult viszonyai folytán éreznek.

Mert — s ez valóban lényeges — tagadhatatlan, hogy az ország viszonyai valóban javultak, sőt mondhatni *megjavultak*. A nagy felekezeti harc, a nagy osztálykiüzdelem, a melyről annyi jóvendőt hallottunk — nem következett be; sőt azon mértékben, a melyben nyilvánvaló lett, hogy a *valláspolitikai program komoly*, csillapodtak a kedélyek. S azon percben, a melyben a mű betetőzése, a polgári házasságról szóló törvényjavaslat a házban elő lett terjesztve, nyilvánvaló lett egyzersmind, hogy minden politikailag számbavehető tényező az egész országban arra nézve *egyért*. S hogy fennforog a valószínűség, hogy a javaslatok minden nagyobb lelki emóció nélkül, minden illetékes tényező által *el is fognak fogadtatni*. Világos jele ez annak, hogy a közvéleményben e reformok elő voltak készítve és hogy tényleg megfelelnek az ország jelenlegi helyzetének és igényeinek.

A *klerikális opozíció*, a melylyel annyira ijesztegettek, az egyetlen vasuti vonaton elhelyezkedni képes szabadki népgyűlésre és a „Magyar Állam“ című klerikális lap hasábjaira szorított, a melyeken még soha sem védtek semmit, a mi sikerült, vagy életbe lépett volna, a melyeken megjelent minden támadás tulajdonképpen csak egy népszerűségi ajándékot jelent tárgyának. Az *osztályellenlétek* pedig néhány sovány megyei feliratra szorítottak a főrendház új rendezéséről, míg az, hogy a kormány és a főrendek valóban megértették egymást, fényesen bizonyították a miniszterelnöknek mély politikai bölcsességtől áthatott szavai ugyan e kérdésre vonatkozólag; bizonyította az igen mérsékelt, mondhatnók barátságos szellemi vita, a mely a felsőházban a költségvetés elfogadását kísérte.

Ezen tüneményeken kívül azonban egy további mozzanat jellemzi a beállott fordulatot. Minden téren és kérdésben a kormány tevékenysége *megelőzte az ellenzéki kezdeményezést*. A királyi udvartartás rendezését illetőleg úgy, mint a belügyekre nézve. A pénzügyi téren épen úgy, mint a honvédelmi kérdésekben. Az előterjesztett, vagy kilatásba helyezett rendszabályok sokkal nagyobb körét érintik az élet reális követelményének, mint a *menyinyire az ellenzék csak kívánságában is kiterjeszkedett*. Ma már azt a kifogást sem halljuk ismételn, hogy könnyű a ministeriumnak ígérni, mert aligha válthatja be szavát: nehéz is volna ilyen kifogás abban a percben, a melyben a *leginkább kétségbe vont szó tetté vált*, a polgári házasság dolgában; s melyben bevált a ministerelnök és pénzügyminister azon nyilatkozata, hogy a *valuta-szabályozás* ügyében felmerülni látszott akadályok egyenként el fognak hárulni, mihielyt bekövetkezik az idő, hogy azokkal külön-külön szembe szálljunk.

Mindez azonban nem jogosít diadal-morra. Egyszerűen igazolása a szabadelvű párt rég elfoglalt állásának, kedélyhangulatának, a mely minél előbb terjed, gyökerezik meg az ország minden rétegében, annál biztosabban számíthatunk szakadatlan izgalmaktól, egyzersmind *visszaeséstől* is ment fejlődésre.

„A gyermekek vallása“-ról.

Két sarkelven nyugszik a modern jogállam tervezete: a *jogegység és jogegyenlőség* elvén. Az elsőnek értelme, hogy a büntető jog és hatalom az állam kizárólagos dominiuma. A másodiké, hogy e jog és hatalom az állam minden polgárára egyaránt kiterjed. Rendszeres büntető törvénykönyvünk megteremtésével hazánk is a modern jogállamok sorába lépett: diadalra emelte a *jogegyenlőség* elvét. Most készül megvalósítani a másikat és megteremteni a *jogegységet*. Ezt a célt szolgálják a legujabb vallásügyi

reformjavaslatok is. Azért kell az állam és egyház területeit egymástól elválasztani. Clara pacta boni amici! A hit szolgái szorítkoznak a lelkieknak gondozására, hassanak az oktatás, rábeszélés és páldaadás meggyőző erejével! A közjogi functiókat pedig hadd végezzék az állam közegei!

Ez elkülönítés következetes és merev keresztülvitele azonban mi nálunk egyelőre még lehetetlen. Már csak azért is, mert az állam számos feladatának megoldásában — így a közoktatásban is — még rá van szorulva az egyházak hathatós támogatására. De a törvényjavaslat nem is contemplálja azt. Azért nem helyezkedett a teljes vallásszabadság alapjára, hanem elfogadta a recipiált és nem recipiált vallások rendszerét. S bölcsen belátva, hogy az államnak nemcsak képzett, hanem vallás-erkölcsi szellemben nevelt polgárokra van szüksége, kényszeríti a szülőket, hogy gyermekeiket a törvényesen elismert vallások egyikében oktassák. De melyikben? Ha a házaspár egy hiten vannak, előre látható, — habár a törvényjavaslat 1. §-a az ellenkezőt is megengedi — hogy a szülők a maguk vallásában fogják nevelni gyermekeiket. Annál nehezebb és bonyodalmasabb a kérdés, ha a szülők mindegyike más-más felekezetnek a híve. Törvényhozásunk már a múlt század végén foglalkozott e kérdés megoldásával. Az 1790/1. 26. tc. 15. §-a kimondja, hogy „a vegyes házasságból származandó gyermekek, ha az atya katolikus, az ő vallását kövessék, ha pedig az anya katolikus, akkor csak a fiugyermekek követhessék atyjok vallását. (Si vero Mater filii Catholica, tunc non nisi proles masculae Patris Religionem sequi possint.) Ez a megoldás nem felelt meg az igazságnak, és magán hordja a katolikus felekezet praeponderantiájának bélyegét. A törvény sajátosságai szervezte pedig, a „sequi possint“, lehetővé tette, hogy a protestáns apának fiugyermekei is a katolikus anya vallását kövessék; ajtót, ablakot tárt a különben is hatalmas katolikus egyház terjeszkedési vágyának és inaurálta a reversálisok korszakát, mely annyi felekezeti surlódásnak és izgalomnak volt szülőke.

Sokkal igazságosabban oldja meg e kérdést az 1868. 53. t. c. 12. §-a, mely akkép rendelkezik, hogy a vegyes házasságból született gyermekek nemők szerint kövessék a szülők vallását. A megoldás ezen módja egy időre lecsillapította ugyan a felekezetek zsurlódását, de később ez is céltévesztettnek bizonyult. A születés véletlenére bizván a gyermeknek vallás-erkölcsi nevelését, megfosztotta a család fejét, az apát, a ki leginkább képes és köteles is a körülményeket egybevetni és gyermekei jövőjét előkészíteni, hogy gyermekei felekezeti hovatartozását meghatározza. A viszálykodást pedig, mely eddig a felekezetek közt dult, áttette magába a család szentélyébe, a különbözö hitü gyermekek közé. Ott pedig, a hol békén megfértek egymással, az ellentétes dogmatikai surlódások közömbössé és hideggé tették a gyermekeket saját vallásuk hitéle és érdekei iránt. Hogy tehát egyrészt a jogtól megfosztott apa hatalmi körébe visszahelyeztessék, másrészt a gyermekek egy vallásban történendő nevelése biztosíttassék, a „gyermekek vallásáról“ betervezett törvényjavaslat más megoldást javasol. E szerint a házaspár a házasság megkötése előtt megegyezhetnek arra nézve, hogy születendő gyermekeik a bevett vallások közül melyiket kövessék. Ha pedig nem egyeztek meg, akkor az ö s s z e s gyermekek nemi különbség nélkül az apa vallását követik. Ha az apa nem határoz, akkor az ö s z e s gyermekek az anya vallásában neveltetnek.

A törvény célzata *szembeszökő*: az előzetes egyezés engedményezése, respectálása a szülők azon természetes jogának, hogy kölcsönös egyetértéssel ők magok állapíthassák meg gyermekeik hitvallását; egyezés hiányában érvényre emelkedik az atya praeponderáló állása a családban; ha az atya evvel élni nem akar, vagy nem tud, az anya tekintélye áll helyére. De semmi esetre meg nem engedi,

hogy a gyermekek vallásoktatás nélkül maradjanak vagy különböző vallásokban neveltesenek.

A kérdés illetén megoldása nem fog lényegesebb változást előidézni a felekezetek személyi statusában sem. A tapasztalás eddigelé azt bizonyította ugyan, hogy vegyes házasságban több volt a katolika nő, mint a katolikus férfi. Előreláthatólag a zsidókra sem lesz kedvezőbb az arány. S minthogy a férj jogi állásának elismerése dönti el a gyermekek hovatartozóságát, e felekezetek számban csak vesztetni fognak. Ugyde e számbeli veszteség elenyészik azon nagy erkölcsi nyereséggel szemben, hogy egy családnak a gyermekei mindannyian egy és ugyanazon vallásnak lesznék tudatos és lelkes hívei.

De kifogás alá vehető a törvényjavaslat azon intézkedése, mely megengedi, hogy a szülők arra nézve is megegyezhetnek, hogy a család egy-egy gyermeke külön-külön vallásban is neveltesék, még olyanban is, melyhez a szülők egyike sem tartozik. Eltekintve attól, hogy e concessió a papi befolyásolásnak és besugásnak ismét tért enged, a család egyhitűségének elvét ismét halomra dönti. De ha ezt még menteni lehet avval, hogy ez elvet, bármi üdvös is az az egyéni szabad elhatározás jogával szemben, mely fölötté áll, föl kellett áldozni: határozottan restringálni kell e jogot legalább annyiban, hogy a szülők csak olyan vallást választhatnak gyermekeik számára, melynek a házaspár egyike vagy másika is hisz, de sohasem egy harmadikat, melyet egyikök sem vall. Mert kétségtelen, hogy a gyermekek vallásos nevelését, a természet rendjénél fogva, az anya vezeti s így a gyermekeknek inkább az anya vallását kellett volna, hogy kövessék. De ha ez keresztülvitetlen, mivel hogy az apa jogaiba és auctoritásába ütközik, az semmi esetre sem lehet célirányos, hogy a szabad elhatározás jogának kedvéért a vallásos nevelés egész hatása nullificáltassék. Pedig ennek nullificálása volna, ha megengedtetnék, hogy a szülők, bár kölcsönös megegyezés alapján, gyermekeiket egy olyan idegen, harmadik hitvallásban is nevelthessék, melyben oktatást, irányt és példát sem az apa, sem az anya nem adhatna.

Margólt.

Furfang a politikában. Kedélyes beszélgetés közben Dulánszky püspök a következőket beszélte el: Mikor az ügy nevezett zsidó-polgári házasság ügye került szavazás alá a főrendek házában, én is jelen voltam a szavazásnál. A ház oly zsufolva volt, hogy a főrendek alig tudtak helyet kapni. Egyik részén csoportosultak a klérus tagjai, másutt konzervatívok, s egy csoportban szorongtak a berendelt főispánok.

Tisza Kálmán érezte, tudta is, hogy ma neki nincs többsége, semmikép se akarta ezen a napon szavazásra bocsátani az ő törvényjavaslatát. Oda ment hát Keglevich grófhoz, — gondolom ugyanaz, aki most a cognacot gyártja — s azt mondta neki:

— Beszélj, húzd ki az ütést.

Keglevich, aki igen eszes ember és megvan az az adománya, hogy akár egész napon át tud beszélni valami tárgyról, Tisza megbízására jögtön jegyezgetni kezdett és készült az ülés kibeszélésére.

Tisza kiment az előcsarnokba s beszélgetésbe ereszkedett a főrendekkel. Samassa érsek odaszólt Tiszához:

— Többségben vagytok.

Ugyanezt erősítették magának Tiszának az emberei is, akik ragyogó arccal jelentették, hogy a teremben levők nagy többsége a törvényjavaslat mellett fog szavazni. És csakugyan, ha a főispáni csoportra nézett valaki, azt hihette, hogy ez a sereg le fogja verni az ellenzékét.

A szavazás megtörténik s az ellenzék győzött.

Igen ám, mert a főispánok közé az ellenzéki mánások közül igen sokan közbe keveredtek, s ezekről is azt hitték, hogy mind a javaslat mellett szavaznak.

Az anarchia.

Az emberiségnek az eszményi, az ideal-real és a realis korszakok kell végig sétálnia, hogy ujra kezdje terhes utazását. Most a realismus végnapjait éljük. Az egész társadalom az anyagi jólétre vetette magát. Mindenki legalább tűrheto jólétet akar biztosítani magának; nem azt kérdezzük, mennyink van, hanem hogy mennyinknek kell lenni, hogy tisztességesen megélhessünk s ezt elő kell teremtünk. A tisztviselő, a tanár, a képviselő mind fizetésjavítás után jár, az állam segíti a felekezeti papokat, tanítókat; a szegény munkás, béres javítani akar a sorsán s ha másképp nem lehet, strike-ol, sokan Amerikába vándorolnak,

csak hogy gondtalanabb életre tehesse nek szert. Az urak, a gazdagok fényes palotákat építenek, hallatlan fényt űznek; dusszagd nők roppant sokat áldoznak ruhára, estélyekre, bálokra. Igazán ünnepelni e korszak folytán tudunk legjobban. Hallottak napján egy nagy város sok ezret költ a sirok földszítésére; karácsonykor a kis Jézussal annyi ajándékot hozatunk gyermekeinknek, hogy alig bírjuk — kifizetni. Óriási fényenyt űltük meg a koronázás negyedszázados jubileumát, most az egész ország általános lelkesedéssel rendez Jókai-ünnepet. Kegyelet és hála, gyengédség és nyájasság párosult bensőnkben a jólétre törekvéssel. Roppant sokat teszünk a szegényekért és nyomorultakért. Jótékony intézeteinknek el sem tudjuk mondani a sorát. Városunkban egy sereg jószívű asszony dolgozik, hogy a szegény gyermekek ruhát, ételt kapjanak; dusszagd emberek százezreket, nem, milliókat áldoznak kórházakra, tébolydákra, helyi egyetemek- és iskolákra stb. Szóval habár sokat költünk saját és gyermekeink jólétre, van szívünk és pénzünk mások szenvedéseinek megnyhítésére is.

Többé-kevésbé ilyen volt az ember a realismus idején. Hogy csak a Krisztus utáni idők említssem, ilyen volt a második században, a római birodalom legboldogabb napjaiban, ilyen a hatodik, tizedik, tizenötödik században, 1700, 1815 körül. Ilyenkor többnyire jó, szelid, lágy, gyöngéd, elnéző, barátságos az ember.

Csak hogy ilyenkor érezzük legjobban szegénységünket is. Soha sem fáj annyira az inség mint napjainkban. Alig tudjuk elképzelni a szegény anyja, a jó szülő fájdalmát, aki karácsonykor egy krajcár nélkül nézi végig a kirakatokat, látja a gyönyörű ajándékokat és jól tudja, hogy gyermekei otthon a hideg szobában vagy nyomorult viskóban dideregnek, éheznek, nekik semmit sem hoz a Jézuska. Nem csoda, ha elkecsereedik, ha megtámadja a világ rendjét.

Es valóban ilyenkor legerősebbek a szociális mozgalmak. Nem olyanokat értek, melyek ideális célokért harcolnak, hanem azokat melyekben egyes osztályok jobbilletet akarnak maguknak kivívni. A XVI. század első felében, 1730, 1820 körül mindenfelé lázong, zendül a szegény ember, azt teszi, a mit napjainkban. A túlzók, a szélsők ilyenkor mindenre készek, sem mire sem becsülők élték, csak hogy pusztíthassák, irtassák a gazdagokat. Napjainkban rémes eszközökkel dolgoznak, bombáik fölkeresik a királyokat, az országgyűléseket, a színházakat, nyiltan, vakmerően hirdetik, hogy ők anarchisták, hogy csak akkor nyugosznak meg, ha részeseinek az anyagi javakban, ha ők is ehetnek, ihatnak, a hogy szeretnének. Pedig mindig csendesebbek lesznek, ha bekövetkezik az idealismus dele, melynek ma még csak a hajnala pirkad. Igaz, hogy a nemzeti eszme realismusával újra megjelennek, számosabban lépnek föl s lehet, hogy borzasztóbb háborút viselve a jómódúak ellen, mint napjainkban.

Bo'nár Z igmond.

Nincs társadalmi élet.

Ez a panasz hangzik föl minden oldalról, nem ritkán azok köréből is, kik nagy részben okai annak, hogy nincs legalább olyan, a milyennek nyugot-európai értelemben lenni kellene.

Alapjában szemlélve ezt a kérdést, ugy találok, hogy van is, nincs is társadalmi élet.

Van társadalmi élet ott, a hol azt az előkelő világ csucsairól, de még demokratikus sajtónk magasztalói sem látják meg és méltányolják eléggé. En mindazonáltal örömmel észlelem, hogy a szürke kabát és kék blous alantas régióban, a hol a szakadatlan munka és természetesebb gondolkodás s életmód az embereket egymás iránt türelmesebbé, szeretetre és becsülésre méltókká teszi — napról-napra élénkebbé válik a társulás. E körökben sok szerettel és buzgalommal dalárdíroznak, bicyklistkednek, Mecsekegyleteznek, túzótkodnak, veteránokodnak, legényegyleteskednek, szövötteknek, egyesülnek és mulatoznak az emberek.

Nincs azonban társadalmi élet a szalonkabátból fölfele, tehát épen azon u. n. magasabb körökben, a melyek pedig épen nagyra vannak azzal, hogy ők képezik a societét-et, a mi azonban legkevésbé sem gátolja meg őket abban, hogy továbbra is még hozzá a feudális eszmével lomtárából átörökölt jelzavak, színek és lobogók alatt tömérdek születési, vagyon, faji, foglalkozási clique-ekre és cotteriákra szétöröklődve — vigan lenézék, megvessék és agyonragalmazzák egymást, úgy, a hogy a XV. Lajos korabeli szalonok fülkéiben sem törtenhetett előkelőbb tonusban és finomabb grace-szal.

Hogy pedig miért nincs társadalmi élet a fekete kabátból fölfele? Nagyon egyszerűen azon okból, mert hiányzik ott annak előfeltétele — a kölcsönös szeretet és becsülés. Hiányzik pedig azért, mert a magyar állam, bármennyire öltötte is magára 1848 óta a nyugoti civilizáció allure-jait, mégis számos intézményeiben, társadalmi structurájában még teljesen feudális, tehát oly időből való, a mikor az ember értékét nem képességei, belcse szerint egyéniség, hanem tőle független külső-körülmények, u. m. születés, vagyon, hivatalos hatalom alapján, kasztok vagy hivatali osztályok szerint a priori ez offo állapították meg. Oly idők eszmévilágának talajában gyökerezik jó nagyrészt még ma is előkelő osztályaink fölfogása az ember értékéről, a mikor a szemlennék és jellemnek bármily kitűnő tulajdonságai mellett sem válhatott a „société“ tagjává az, a ki születését elhibázta vagy ezt a hibát nagy vagyon összeharácslásával némileg nem reparálta, mell ellenben másrésztől fölösleges luxus volt annak, a ki idejekorán

jó szülőkről gondoskodott, embertársai szeretetét és becsülését a tisztességes munka és kötelességteljesítés keserves útján megszerezni.

Es valjon szerethetik, becsülhetik-e egymást öszintén és ennélfogva társadalmilag összeolvadhatnak-e oly emberek, a kik embertársaik értékéről való véleményük alkotásánál, megengedve, hogy ma már a legtöbb esetben inkább opportunitásból vagy önértelhiányból — de még mindig elég számos esetben meggyőződésből több tekintettel vannak arra, hogy *mi*, mint arra, hogy *ki* az illető.

Szerintem nagyon igaztalanul teszik felelőssé sokan e bajokért azokat, a kik a hatalom élén állva — kénytelenek számolni az emberek korlátoltságával és hiúságával.

En inkább hajlandó vagyok a baj forrását abban találni, hogy nálunk még mindig nagyon nagy a tanult, de műveletlen emberek száma.

A társadalmi élet ott kezdődik, a hol az emberek egymást igaz értékük szerint becsülik. Üdvös, hasznos társadalmi élet mindaddig nem lesz sehol és így Pécsen sem, míg az emberek egymás szemében a szerint bírnak több vagy kevesebb értékkel és így a szerint tekintetnek szeretetre és tiszteletra méltóknak, a mint

a) magyarok, németek, tótok, rácok, rumenek-e, vagy

b) katolikusok, protestansok, zsidók-e, vagy

c) mágnások, grófok, lateinerek, iparosok-e, vagy d) katonák és itt ismét közösek vagy honvédek-e, sőt mindkét esetben megint huszárok, szekereszek-e stb. vagy civilek-e, avagy

f) ilyen vagy olyan rangosztályban foglalnak helyet.

A társadalmi élet szemléileg és anyagilag önálló embereknél önkéntes tömörülése közös emberi célok körül; elengedhetetlen előfeltétele a műveltség azon foka, a mely képesít embertársainkat igaz értékük szerint szeretni és becsülni.

Minden népnek olyan a társadalmi élete, a mily a műveltségi foka.

Próbálják meg csak azok, a kik legjobban sópáncodnak a társadalmi élet hiánya miatt — fölfelé kissé önértelhiányban — lefele pedig igazságosabbnak és kevésbé hatalmaskodónak lenni — mindjárt javulni fog a helyzet.

Bors Emil dr.

HIRROVATUNK.

— **A katonai fölülvizsgáló bizottság.** A jövő évben itt működő katonai fölülvizsgáló bizottságba, melynek polgári elnöke Kardos Kálmán főispán, az IV. hadtest-parancsnokság Schrammel Emil ezredest, a közöshadseregbeli 61. dandár-parancsnokát nevezte ki katonai elnökül, ennek akadályoztatása esetére pedig helyettesül Ivinger Károly ezredest, a 44. gy. ezred parancsnokát. A honvédség részéről Rózsza tábornok van kirendelve. Katonai orvosul Müller törzsvorost nevezte ki a hadtest-parancsnokság. — A bizottságnak polgári orvosai: Mendl dr. megyei főorvos és Johann dr. tb. megyei főorvos.

— **Az árvák karácsonyfája.** A két pécsi árvaházban holnap — vasárnap — délután osztják ki az árvagyermekek között a jótékony lelkek által oda-szánt ajándékokat. Délután 3 órakor a Rudolfinumban, 5 órakor pedig a Matessa-intézetben lesz a karácsonyfánézés, melyen a polgármester, ha akadályozva nem lesz, mint eddig minden évben, szintén jelen lesz. Ez esetben a Rudolfinumban a polgármester, a Matessa-intézetben Magenheim József belvárosi plébános mond ünnepi beszédet.

— **Eltűnt tanulók.** A helybeli főreáliskolában az értesítőket — a mint egyik mult számunkban előre olvasható volt — f. hó 22-én osztották ki a tanulóknak. Mindenesetre evvel van összefüggésben Valje Dezső főreáliskola IV. oszt. tanulónak az eltűnése. E tanuló tegnap délután a rendes időben elment szállásáról az iskolába; ott átvette értesítőjét s azóta nyoma veszett. Kétségbeesett szállásadója mindenfelé keresi, már a rendőrséghez is fordult; de mindeddig az eltűnt fiu nyomára nem akadtak. Vele még két tanuló tűnt el.

— **Jóváhagyott állatorvosi állások.** A belügyminiszter a földmívelésügyi miniszterrel egyetértőleg jóváhagyta a megyei közgyűlés azon határozatát, melylyel a megye Sikióson és Pécsváradon állatorvosi állást rendszeresített. Az alispán most a pályázatot írja ki s a jelentkezők közül a főispán nevezi ki az állatorvosokat.

— **A szt.-lőrinczi főbírószághoz,** melynek irnokát, Benyovszky Elemért Szt.-Lőrinczen jegyzővé választották, ennek helyébe a főispán Gál Andort nevezte ki.

— **Elöléptetés.** Zeis József, a mohács-pécsi vasút pécsi forgalmi főnöke fölügyelővé lett kinevezve.

— **Győző napja.** Az áll. főreáliskola tanári testülete ma d. e. 9 órakor tisztelettel Dischka Győző igazgatójánál névnapra alkalmából. A tanári testület érzelmeit Körösi Henrik lelkes szavakban tolmácsolta; mire az ünnepelt igazgató megható hangon mondott köszönetet.

— **A villamos világítás ügye eldőntve.** A villamos világítás ügyében a telep számára a közgyűlés a gázgyár mellett jelölt ki ingyen telket. E határozat ellen fölebbezés ment a belügyminiszterhez, ki azonban azt mellőzve, a határozatot helybenhagyta; de megváltoztatta ezt a Ganz-gyár obligójára vonatkozólag, melyet csakis addig tart szükségesnek fonn-

tartani, míg a város a villamos világítás kifogástalan működéséről meggyőződik.

— **A megyei árvaház betörője öngyilkos.** A tegnap elfogott cigány, ki a megyei árvaházba betört s a kápolnát kifosztotta, ugyancsak tegnap délután fél ötkor már halott volt. Kovács Józsefnek sok volt a rovásán, sokszor ült a csendőrök fogházában letartóztatva. ahonnan azonban leg többször megszökött. A pécsi rendőrség fogházából már csak úgy tudott megmenekülni, hogy — megszökött az ételtől is. A rendőralkaptány a nap folyamán kihallgatta, Kovács tagadott. Faghatta az inspekciós biztos is, Kovács nem vallott. De a bűnhődés szálai erősen szövődtek már a nyaka körül, a vele szembesített árvaleányok fölismerték benne a betörőt. Ez talán hatott a lelkiismeretére. Délután félötökor megint föl akarta hozatni Reeh alkaptányt, mert a csendőrségtől jöttek föl személyes információk végett. Ekkor a porkoláb meglepetés látta, hogy Kovács a hatalmas vasajtó sarok-kampóján lóg guggoló helyzetben. A rossz lelkiismeretű ember az ingéből hasított vászonból kötelet csavart s arra kötötte föl magát. Minden élesztési kísérlet hasztalan volt. Ma boncolják föl.

— **Bányalégrobbanás.** Mióta csak a pécs, bányatelepen szentet vájnak, még nem történt meg-hogy valaha is bányaléggel lett volna dolguk a bányamunkásoknak. Annyira biztosak voltak abban, hogy bányalég nem üldözi őket, hogy a legtöbb helyen csak nyitott lámpa mellett dolgoztak. Tegnapelőtt d. u. 2 óratól este 10 óráig az egyik „gurító“-ban nem dolgozott senki, s mikor oda Szontag János 25 éves vajú bement, óriási durranással bányalég robbant föl, megejtetvén a bányász felső testét, melyen semmi ruha sem volt. A szegény ember kórházban fekszik, óriási kínok között; de néhány hó múlva föl fog gyógyulni. Ez esetből kifolyólag ezentúl egyetlen tárnában sem használnak nyitott lámpát.

— **Gonosz tréfa.** Mohácsról írja levelezőnk: öreg Balázs János és Balay István mohácsi földművesek e hó 12-én áteveztek a Dunán és miután a ladikjukat egy a partba vert cölöphöz erősítették volna, befelé indultak a szigeti nagy-erdőbe és szedték a céljaiknak megfelelő apró fát. Eközben rájuk esteledvén, visszajparkodtak a Dunához, de nagy volt ijedségük, mert a ladiknak csak hült helyét találták. A folyam mentén indultak lefelé, hogy így talán valamiképpen ráakadnak, de bizony éjféli is lett, a ladikot még sem találták föl. Ott töltötték az éjet a part mellett valami kis csöszkunyhóban. Másnap virradóra feladván a reményt, hogy az eluszott ladikot megleljék, visszaindultak a part mentén, hogy a tegnap ott letett fát magukkal vigyék, hanem ennek is csak a hült helyét találták. Ujra az erdőbe mentek, megint megrakodtak fával és indultak vissza a Dunához. Időközben köd ereszkedett a folyamra és noha estegett lestek valami járműre, melz ávígye, senki sem jött. Ott virrasztotta a hetven éven felüli két öreg az éjszakát a parton és még jó szerencse, hogy a tarisznyájukban találtak még egy darab kenyeret, különben éhen pusztultak volna. Végre h a r m a d n a p délelőtt a hozzátartozói jöttek és elvitték a két öreget, kik akkorra már dermedten a hidegtől egymást átölelve ültek a földön s már beszélni is alig tudtak. Ugy történt a dolog, hogy Pölöskei János nevű mohácsi földművesnek két vásott suhanc fia ott járva a szigeten, a ladikot elvitték, de hogy másnap meghallották, hogy a két öreg még mindig nem érkezett haza, fölebredt a lelkiismeretük és bevallották a tettüket. A két család huszonnégy óránál tovább kereste az öregeket, míg ott a kikötőhöz közel, félig megfagyva megtalálta. A két vásott suhancot följelentették a bíróságnál.

— **Csendőrök helyett rablógylkosok.** Csütörtökön este 7 és 8 óra között Göröcsöny mellett a szőlőkben levő prészázak egyikénél, melyben László József földműves lakik édesanyjával és Antal nevű 16 éves fiával, az ablakon kopogtatott két ember. Csendőröknek mondták magukat, kik egy embert üldöznek, követelték, hogy ereszszék be őket. László kinyitotta az ajtót; de maga előtt nem csendőröket, hanem fejszével és revolverekkel fölfegyverezett két polgárembert látott. A jövevények bort kértek. A prészázban nem volt bor; aztán pénzt követeltek. László azt mondta, nincs pénze s mikor nagyon követelték tőle, szerencsétlenségére azt találta mondani: „Ismerem kendeket!“ — Erre az egyik rabló a fejszével akkorát ütött Lászlóra, hogy nyomban összerogyott és elborította a vér. A rablók most a fiura támadtak s tőle követelték a pénzt. (László anyja nem volt otthon.) A fiu sirva könyörgött, hogy ne bántsák, ő előadja a pénzt. Leolvasott aztán a rablók előtt 205 forintot. Ezek két lövést tettek a revolverrel a prészázban a göröcsönyi bíróságnál. A szerencsétlen László tegnap délutánig élt ugyan, de folyton önkívületi állapotban, s 4 órakor seibeiben meg is halt. A bíró jelentésére a csendőrség megkezdte a nyomozást, de eredmény nélkül. A pécsi főszolgabírószághoz aztán a kerületi szárny-parancsnokságot kereste meg, s a további nyomozást ez vezeti. A gyanu már több idegen falubeli embert pécezt ki; s hihető, hogy a tettesek hamarosan kézrekerülnek.

— **Balaton bál.** A mult nyáron Balaton-Füreden időzött férfi vendégek között igen életre való eszme talált viszhangra, mely abban áll, hogy a Balatonon évenként időző vendégek a tél folyamán oly célzattal hozassanak össze, hogy a magyar tengeri fürdőik iránt már a télen egyszerűt felkeltessék az érdeklődés, másrészt pedig a Balatonvidéki kultur-

egylet érdekében is történjék valami. Ily intenciók vezették az idei füredi vendégek egy néhány már ott is bűzölgő tagját, midőn Fenyvessy Ferenc, Óváry Pál, Hecseg Ferenc és Porzolt Kálmán urak elnökléte alatt egy Balaton-bál megőrzését határozták el, mely 1894. február elején tényleg meg is tartatik. Minthogy a Dunántúl vidéke közvetve szintén érdekelve van ezen bál sikere által, úgy erről a rendezőség már jó előre értesíti a közönséget. A bál iránt érdeklődők közlebbi adatokat dr. Glass Rezső, Mangold Gusztáv, vagy dr. László titkár uraktól kaphatnak az „Otthon” írók egyszerűletében.

— **Matros János** †. Pécs városának egyik előkelő kereskedője, Matros János vaskereskedő tegnap este a Schwarzer-féle fővárosi gyógyintézetben agyszélütésben meghalt. Matros ezelőtt három hónappal hirtelen agybántalmakat érzett, a mikor Schwarz Frigyes dr.-hoz fordult, kérve őt, mentené meg, mert megúti a guta. Az orvos lecsillapította az idegláztól gyötört beteget, egyszersmint tanácsolta neki: menjen Wörishofenbe Kneipp átvárhoz, hogy ott kuralja nagyfokú idegességét. Matros szót fogadott, de a kúra nem állíthatta helyre agybaját. Alig ért haza, feltűnő viselkedése által vonta magára a figyelmet. Hideg télen sárga kivágott cipőben járt kelt. Háza udvarán folytatta a Kneipp-kúrát, hol fagyasztó hidegben a kút alá állott, hideg zuhanást veendő. Többi között az volt agyréme, hogy meg kell szüntetni a nyomort, a halálozást, Aidinger polgármester lakásán a távollevő polgármestert kereste, hogy 100,000 forint ajánljon neki föl, melylyel a város összes lakosainak hátralevő adóját akarja kifizetni és megkérte a polgármestert nejt, hogy sürgönyözzön férjének, hogy azonnal jöjjen haza intézkedés végett. Aidinger ur nőről fölsímvén Matros állapotát, megígérte neki, hogy eleget tesz kérésének, mire a beteg megnyugodott és haza ment. Majd arról beszélt mindenkinek, kivel találkozott, hogy Wörishofenben megnyilatkozott az Úr, mondván, hogy több Pécsért senki sem fog meghalni, tehát be kell csukni a temetőt, gyógyszerárakat, és orvosokra sincs már szükség. Láta azt, mily aggasztó méreteket ölt a betegség, gondoskodni kellett Matros elszállításáról valamely gyógyintézetbe. Szerdán este azon úrtígy alatt, hogy valaki Kneip-kúra szerint általa akarja magát gyógyíttatni, kórházba csalták Matrost, hol egy cellába vitette, ott dühöngeni kezdett, úgy, hogy kényyszerzubonyt kellett ráadni, mi ellen Matros erősen küszködött, úgy, hogy 8 embernek kellett ennél segídezni, mire a szerencsétlen beletörődött sorsába, azonban nagy büszkén így szól: Mégis 8 embernek kellett segítenie, hogy ezt a zubonyt reám adják. Csütörtökön Asztalos Nándor és Ottinger urak kiérték föl Matrost Budapestre a Schwarzer-féle gyógyintézetbe. Egész uton nyugodt volt és mikor kísérői az intézetben elváltak tőle, legjobb reményekkel bízták az apólkora. De csalatkoztak reményükben, mert már tegnap este 7 óra 10 perccor adták fel Budapestre a sürgönyt, hogy Matros agyszélütésben meghalt. A megboldogult Alsó-Mecsefőben született, Rozsnyón tanulta a vaskereskedést, honnét 16 év előtt Pécsre jött és itt telepedett. 12 év előtt vette el H a m e r l i János keztyűvaros egyetlen leányát, Izabellát, kivel boldog házasságban élt. A holttestet Budapestről Pécsre hozták, hol a temetésig a budai közsírkert kápolnában helyezték el. — A haláleset mély részvételt kelt városzerte. Nyugodjék békében.

— **Nemeslelkű adományok.** Nemeslelkű jótékony lelkek a szeretet és könyörület anyagának vezérelte alatt, elhatározták, hogy a Miasszonyokról nevezett zárdának iskolájába járó szegény leánykák-nak alkalmatos krisztkindivel kedveskednek, hogy szegénységükön segítve legyen. Hegedűs Hedvig és Margit kisasszonyok voltak azok a szeretet-apostolok, kik egy iveskét vettek a kezükbe és szeretetreméltó, behelzőlő szavú evangélista módjára kibeszéltek vagy 37 forintot jó ismerőseik és barátjaik zsebéből. Az összegyűlt pénzen 12 pár cipőt, 12 pár harisnyát és egy vég vásznat vettek, melyekhez Boz Alajosné urnő alkalmas téli ruhákkal járult — A kised Jézus fizesse meg nemes fáradozásukat! Ő tudja mire van szükségök a kis leányoknak. Adakoztak: Troll püspök 5 forintot, Walter Antal püspöki helynök 5 forintot, Lechner János kanonok 5 forintot, Szeredy József 2 forintot, Bánffy Simon 2 forintot, Wurster József 2 forintot, Szilvek 2 forintot, Köhler 1 forintot, Szentpétery Ilonka 2 forintot, Aidinger Jánosné 1 forintot, Sável Kornélia 1 forintot, Balog Marianne 1 forintot, Hinka Mariska 1 forintot, Opris nővérek 1 forintot, Keller Istvánné 1 forintot, Dr. Hölbling Miksa 1 forintot, N. N. 1 forintot, Hegedűs Imre 1 forintot, Preus 1 forintot, Abay Leo 1 forintot, N. N. 1—1 koronát, Cseh Maria alapítványi hólyg 5 forintot ruhára, Boniperti Róza egy vég szövetet ruhákra, Vermes kisasszonyok (Turékból) 6 horgolt kendőt, Angster család 6 pár cipőt Az apáca-zárda belintézetének növendékei 6 ruhára való szövetet. Szentpéteri kisasszony és Czirerné 2—2 forintot. A nőzárdai polgári osztályai ruhákra és harisnyákra tíz forintot. A zárda-szükek a kedves gyűjtők és a szegény gyermekek nevében e helyütt is köszönetet mondanak.

— **Mulatságok.** Villányból értesít levelezőnk, hogy az ottani önkéntes tüzoltó-egyesület a Worlicsek-féle vendéglő összes helyiségeiben f. hó 31-én zártkörű táncosorozatot rendez.

— **Tolonczász Pécsnek.** A belügyminiszter Pécsért tolonczász akar létesíteni s ez okból fölhívta a várost, hogy terjeszzen elő tervet és költségvetést. Miután pedig a budapest-pécsi főtölonczáson barcsi és dárdai határálmásoknál Slavoniába szintén e tolonczász közvetítésével irányítják a tolonczászokat, azt adta utasításul a miniszter, hogy a terveknél ezt ve-

gyék figyelembe. A kormány hozzájárulásának mértéke a költségektől függ.

— **Virágzó kereskedelme van Villány-nak.** Nagy lépésekkel halad e kis község kereskedelme előre, a mennyiben jóformán minden második házban borkereskedő lakik. Még a jegyző is borkereskedő és pálinkagyáros. Mint villányi levelezőnk értesít, e virágzó kereskedelmi föllendülés meg is látszik a község lakóin, kik szemléltetést, a phylloxera pusztításáca dacára, jólétre tesznek szert. A vasúti raktárhelyiségek, melyek csak az imént épültek ki, háromszor oly nagy terjedelműek, mint ezelőtt voltak, még sem képesek a tömérdék árumennyiséget befogadni, mely innét indítatik világgá. A hivatalnokok száma sem elegendő, mert csak túlfeszített munkássággal képesek a szállítmányokat a vasúti kocsikban elhelyezni és expedicióra elkészíteni. Villány már ma is második helye Baranyának kereskedelemre nézve.

— **Drágább lesz a zónadijszabás.** Jövő január 1-től a m. kir. államvasutak összes vonalain s az átmenő vonalokon — mint illetékes forrásból értesülünk — új helyi dijszabás lép életbe. A dijszabás határozmányait jövő számunkban terjedelmesen közöljük, ezuttal csak annyit említnék meg, hogy a távolsági forgalmi jegyek az eddigi 48 óra helyett csak 24 óráig érvényesek s há ez letelt, új menetjegyet kell váltani. Ez által pl. Kolozsvártól Fiuméig, mivel az utat 24 óra alatt nem lehet megtenni, kétszer kell váltani 14. szakaszú jegyet. Új az is, hogy a 14-es szakaszú jegynél az utat önkéntesen meg nem lehet szakítani.

— **A baranyai úthálózat és a kereskedelmi miniszter.** A legutóbbi őszi megyei közgyűlésen Sz i e b e r t Nándor bizottsági tag és társai indítványt terjesztettek elő, hogy a Villány és Rác-Petre községek között mielőbb építtessék ki egy útvonal. Az indítványt a többség leszavazta, mi ellen Sziebert Nándor és társai a kereskedelmi miniszterhez fölbezték. A fölbeztetés a miniszternek a következő leírásban nyert elintézt. Baranya vármegye közönségének. A vármegye alispánjának f. é. okt. 27-én 16422. sz. a. kelt fölterjesztésére vonatkozólag értesítem a közönséget, miszerint a f. é. okt. hó 9-én tartott rendes közgyűlésében 770. sz. a. hozott és Sziebert Nándor bizottsági tag és társai által fölbeztéssel megtámadott határozatot felülvizsgálván azt azon részében melylyel a Rác-Petren át Villányig vonuló községi közlekedési közútnak törvényhatósági közutak határozatába leendő felvétele iránt beadott indítványt mellőzte, tekintettel annak költségességére s arra, hogy a szóban forgó útvonal, az idézett határozatában előadottak szerint csakis helyi közgazdasági érdekek kielégítésére szolgál, — a közbevetést felebeztés elutasításával ezenell jóváhagyom. Határozotának azon részét azonban, mely szerint kimondott, hogy mindaddig, míg a törvényhatósági közúti hálózatba már fölvett összes közutak teljesén ki nem építtettek, a törvényhatósági közúti hálózatba új közutak föl nem vétetnek: ezenell fölödom, mint hogy a közlekedési viszonyoknak bekövetkező változása folytán nagyon is előállhat annak szükségessége, hogy a törvényhatósági közúti hálózatba ez idő szerint felvett közutak némelyike onné kihagyassék, esetleg abba a mutatkozó szükséges útvonal fölvetéssék. Az alispáni fölterjesztés csatolmányait ide melléketben oly fölhívással küldöm a közönségnek vissza, hogy ezen elhatározásomról fölbeztőket, nem különben az indítványt pártoló községet értesítem. Budapest, dec. 11. Lukács s. k.

— **A karácsonyi ünnepek miatt** lapunk legközelebbi száma kedden jelenik meg rendkívüli kiadásban. Lapunk tisztelt előfizetőinek és olvasóinak boldog ünnepeket kívánunk. — A „Pécsi Ujság” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Karácsonyi és újévi ajándékok. órák és ékszerék, valódi francia és angol ótvösművek a legválasztékosabb kivitelben és jutányos áron kaphatók S c h ö n w a l d Imrénél. (Király-utca Hattyu-épület).

SPORT.

— **A pécsi kerékpárosok egylete a versenyeken.** A fővárosban megjelenő „Sport-Világ” című lap legutóbbi számában közli az idegen versenyeken legtöbb eredményt elért hazai egylet eredményeit. A kimutatás szerint a „Pécsi Kerékpár-Egylet” ötödik a győztesek között és a fővárosi egylet után az első. Ime a részletes kimutatás:

Egylet neve	Első díj	Második díj	Harmadik díj	Negyedik díj	Record díj	Összesen
Magyar Athletica Club	16	5	3	—	1	25
Nemzeti Kerékpár-Egylet	2	10	6	—	1	19
Hunnia Magyar Bicycle Club	4	4	3	—	6	17
Magyar Testgyakorlók Köre	9	4	1	—	1	15
Pécsi Kerékpár-Egylet	2	5	1	—	—	8
Budai Kerékpár-Egylet	2	2	—	—	—	4

Egyben megemlítjük, hogy a „PKE” és a fővárosi egyesületek közt megindult az eszmecsere a budapest-pécsi 230 kilométeres távverseny ügyében, a bécs-berlini kerékpár-verseny mintájára. Ez lenne az 1894-ik évben a magyar kerékpárosok legnagyobb versenye. Érdeklél nézünk elébe!

TANÜGY.

— **(Magyar tanárok külföldön)** Kálmán Miksa dr.-tól, lapunk belső munkatársától egy aktualis cikk jelenik meg az Orsz. Tanáregyl. Közönségben „Francia philologusok s zűnidei tanfolyama” címmel. Cikkében kívánatosnak tartja, hogy a zűnideiben a porosz kormány mintájára, magyar tanárokat is küldenek a francia-nyelv helyes kiejtésének elsajátítása végett francia vidékekre.

— **(Tanáraink és az irodalom.)** Érdekes kimutatást közöl az Orsz. T. Közl. az áll. és kir. kath. középiskolák tanárainak múlt évi irodalmi munkásságáról. A kimutatás szerint 770 állami középisk. tanár közül 226: (28%), vagyis az állam rendelkezése alatt álló középiskolák tanárainak közel egy harmada foglalkozott 1892/93-ban irodalommal. Ezek között a reáliskolai tanárok 165/90-kal szorgalmasabbak voltak a gimnáziumi tanároknál. A kimutatásban a pécsi fő-reáliskola 8 tanárral szerepel, kik közül 7 lapunknak belső munkatársa.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonátözsde.

— A „Pécsi Ujság” eredeti tudósítása. —

Budapest, 1893. december 22. A már két hónap óta uralkodó üzleti stagnacio e héten érte el tetőpontját és bár hasonló üzlettelenség a magyar gabnakereskedelem terén már évek óta nem mutatkozott, mindazonáltal nem szenvedtek a gabona-árak intenzív rázkódást, mi főképp azon körülménynek tudandó be, hogy a buza árfolyama Amerikában 1/4 centtel, Berlinben pedig fél márkával emelkedett. Az angol és francia piacok változatlan irányzat mellett működnek.

Buza csak igen mérsékelttel kínálattal, korlátolt vételkdy mellett, megfelelő változatlan árákhoz körülbelül 55,000 mm. hozatott forgalomba, míg a heti felzárkítás 90,828 mm.-t tesz ki. Nagyobb kötések a következő árakat eredményezték:

Tiszavidéki	7.60—7.75
Pestvidéki	7.40—7.60
Felsőmagyarországi	7.42—7.50
Bácskai	7.50—7.60
Oláhországi	6.15—6.40

3 havi időre.

Rozs üzlettel, változatlan árák mellett.

Arpa szilárd irányzat mellett csak igen gyéren kerül forgalomba. Árak minőség szerint 6—8 frtfg váltakoznak.

Ó tengeri szintén fogyatékán van. 5.30—5.40 kr. mellett loco Budapest csak néhány tétel került eladásra.

Új tengeriben a kínálat nagyon is élénk, a vevők kedve e cikk iránt azonban megcsappant, miután a fekete karácsony a tengeri minőségére ártalmas befolyást gyakorol. Eladatott loco Budapest 4.30—4.35-ig januári szállításra, február-márciusi szállításra 4.55—4.65-ig loco Budapest. Csakis a hidegebb időjárás beálltával várható e cikkben élénkebb üzleti forgalom.

Zab kevés került piacra, 6.70—7.25-ig jegyez minőség szerint.

Határidő-üzlet sürgönyi tudósításunk szerint ma déli 12 órakor jegyeztetett.

Buza őszre	7.65-67
„ 1894. tavaszra	7.43-45
Tengeri máj.—júniusra	4.99-5.—
Zab tavaszra	6.71-73

A gabnahatáridő-piacon szintén nagyfokú tétlenség uralkodik, az árak változatlanul állanak.

TÁVIRATAINK.

Elítelt igaztok.

Kolozsvár, dec. 23. (a „Pécsi Ujság” ered. táv.) Az itteni esküdtszék R u s s u ismert agitátort az igazításban, P o p á t pedig a köteles figyelem elmulasztásában mondotta ki vétkesnek, és Russut 6, Necsát 2 hónapra állami fegyházra elítelte.

Jótékony egyetem.

Nagy-Szeben, dec. 23. (a „Pécsi Ujság” ered. táv.) A szász egyetem iskolai célokra — vallás és nyelvkülönbség nélkül — 20000 forint, kultus-célokra 8300 forint, Jókai műveire 200 fttot és a milleniumi ünnepélyre 1000 fttot szavazott meg.

Sztáray Tibor gróf ártatlan.

Bécs, dec. 23. Nagy feltűnést keltett Bécsben okt. 10-én S z t á r a y Tibor gróf elfogatása, ki egy nőfél állítólag 12000 forintot csal ki. A gróftot tegnap szabadlábra helyezték, miután ártatlanságát sikerült bizonyítani.

Lázadás Kladovoban.

Belgrád, dec. 23. (a „Pécsi Ujság” ered. táv.) Kladovo szerb községben nagymérvű zavargások törtek ki. A praefectus menekült. Helyettese elfogatta a polgármestert, a városi tanácsot és T o m i c s liberális képviselőt.

A nihilisták.

Krakó, dec. 23. (a „Pécsi Ujság” ered. táv.) Orosz-Lengyelországban szakadatlanul folynak a házkutatások és elfogatások.

Kiadótulajdonosok:

Feiler Mihály és Lenkel Lajos.

Pécsi lyceum könyvnyomda (Feiler Mihály) nyomása. 1893.

A PÉCSI ÚJSÁG karácsonyi melléklete.

A szeretet.

Róma haldoklott. A fényűzés a végvonagló társadalom utolsó erőfeszítése cicomával, külső diszszel pótolni a szív ürességeit, a lelkek mélyén ásító unalmat és kétségbeesést; a puha kéjkerevet az élvezetekben kimerült társadalom halotti párnája; az ábraillat mintha a halálnak szagát terjesztené. Általánosan kérelhetetlen könyörtelenség uralkodott. Ki csodálja, hisz nem ismerték a szeretetet, a társadalmi és erkölcsi világrend törvényét. Még Marcus Aurelius császár is, a századok és fejedelmek magasztalt csodája, a részvétet, a könyörtelenséget az emberi szív gyengeségének, betegségének tekintette, nem kevésbé egy Cicero, Epoktet és Plautus...

Oh de a mai naptól minden megváltozott. Ma született kicsiny Bethlehemből Judának királya, az évezredek reménye és várakozása, a béke fejedelme. Angyal hirdeti, pásztorok jönnek alázatos hittel, naiv bizodalommal a bethlehemi istálló roncsolt jászoláig és megtalálják jászolba fektetve, rongyokba burkoltan a kisdedet, kinek szótalan ajkairól majdan az örök béke és szeretet evangéliuma hangozik. És az emberiség két ezredéve már, hogy imádja a ma született kisdedet, ki személyiségének leírhatatlan s ellenállhatatlan büvőkére hív mindenedet.

Mert a karácsony az emberiség ünnepe. Örvidenek a kis gyermekek, midőn fölgyújtják a karácsonyfát és mi öregek is az angyalkákkal, cukroskákkal, aranyfürttel, gyertyákkal és ajándékokkal dusan megrakott karácsonyfa előtt, elábrándozunk. Örvidenzünk a gyermekek ártatlan naiv örömeivel, szívünket kimondhatatlan érzés dagasztja. Az ideális impressiók, gyermekkorunk édes emlékeinek leírhatatlan varázsai; a realis impressiók: a kisdedej örömei, bizonyos kenettel öntik el kedélyünket, imádassá elegyülnek szívünk kohójában.

A karácsony a szeretet ünnepe. A kisdedej Jézus, az Isten szívének dobbanása az ember felé, az ember szívének egy dobbanása az Isten felé: kölcsönös ajándék, a szeretet ajándéka, mit egymással váltanak. A szeretet jótékonyágban nyilvánul. Míg a mi karácsonyfáink árnyékában béke, szeretet és megelégedés tanyáznak, nem feledkezhetik meg a keresztény szív azokról, kik éheznek, dideregnek és fájó irigységgel tekintenek a szalonok kivilágított ablakaira és hallják a boldog gyermekereg örömjaját. Minálunk történt meg az eset. Két szeretetre méltó, behizelgő szavu evangélista, mint a Charitasnak két földi anygala, ivet vett a kis kacsóiba, hogy jó ismerőseik és barátai között a Mi-Asszonyunk zárdájában szegény gyermekeknek, kik fázának, karácsonyfájára a szeretet és irgalom nevében könyör-adományokat gyűjtsenek. Szép összeget szereztek és cipőkkel, meleg harisnyákkal fűdték a szegény gyermekek meztelenségét... Megünnepelték a kedves karácsonyt a család tűzhelyének melegénél és a családi szentély oltáráról gyújtott lángot a kis Jézuska nevében a szegények és szűkölködők körül. Boldogok az irgalmasok, mert ők könyörtelenséget nyerne. Boldogok, mert ők oly világ eszméjét hordják magukban, midőn az emberiség egy család lesz, melynek tagjai segíteni fogják egymást. Együtt emelkednek a szeretet, a tevékeny

szeretet és keresztény humanizmus eszményképe felé, ki ma született kicsiny Bethlehemből. Gloria in excelsis Deo et pax hominibus in terra bonae voluntatis!

Szatmáry Gyula.

Az én kis-diák koromból.

Jó negyedszázévtelt el azóta, testvérek között is beillik harminc évnek, mikor az én diákkoromnak kezdete volt. Nem is én voltam egyedül, a ki olykor hangos sissal s még gyakrabban nema szomorkodással emlékezett a szülői ház szerető melegére, melynek párja nincs sehol e világon. S mikor a messze távolban, mert nem a „pest alá” jártunk iskolába, némileg beletörődünk a kényszerűségbe: otthon még akkor is gyakran voltak tanui a nema falak e halk sóhajtásnak: „ez a kendőcskéje, ez a csizmacskája”! Mintha épen a más világra költözködünk volna.

Lassan-lassan aztán befészkelődött lelkünkbe a diákhumor s bár igen soknak közülünk többször volt a szeme könyes, mint a szája zsiros: rájöttünk, hogy nem utolsó dolog diáknak lenni.

Természetes, hogy a legtöbb új ismeretséget harcban szerztük s szellemi vetélkedésben vagy kézi tusában megismerve az új bajtárs értékét: kezdetünk úgy érezni, mintha testvérek volnánk.

Az a zsbongás, pezsgő élet, mely betöltötte a régi jó „kolégyom” minden zegét-zugát, különben is fékezte a szentimentális emlékezést s új világ volt ránk nézve.

Omne initium difficile est — mondja a diák — s hogy e nehézség minél kevésbé legyen terhes: csak a második-harmadik héten fogtunk hozzá igazában a tanuláshoz. Mert ebben az időben bizony még nem „adtak elő”, mint ma már az elemiben is és mi nem voltunk „hallgatók”, hanem — olyan a milyen, de — tanulók.

Mindannyiunknak „benn” kelléven lakni: először is megalakultak a családok, állván egy-egy legalább is tíz kisebb-nagyobb pályatársból. Egy-egy ily család külön kamarát foglalt el abból a 32 szobából, azt, a melyik épen bizonyos szabályok szerint végbemenő választásnál számára jutott. Még ma is csudálkozva gondolok rá, hogy e jó öreg iskolák ilyen körülmények közt nem váitak minden képzelhető járvány fészkeivé s veszedelem nélkül huztuk ki a hat-tizenkét hetes „diligenciánk”-at. A szobában a falaknál ágy-ágy mellett s a „publica mensa” maga is ágy. Ha letelepedtünk az utóbbi köré, minden rossz akarát nélkül is, hol egyik, hol másik érezte a szomszéd könyökét, a mint a fagygyugyertya talán kelleténél is mérsékeltbb fénye mellett küzködünk a következő napi penzummal. Tíz óra felé már a kisebbek és elpuhultabbak bóbiskolása jelezte, hogy itt az idő a pihenésre.

A szorgalmasabbja még a világ elmulta után is (t. i. a fagygyugyertya kialakása után) künn a folyosókon, a minden szegletben pislogó mécs mellett, folytatta hadjárát a tudomány birodalma ellen s ha sikerült bár igen kis részecskéjét meghódítani: egy Napoleon nyugalmaival ment pihenni a horkolástól már hangos kamarába.

De nem kell hinni, hogy ezzel megszűnt az élet a folyosókon is, meg a curián. Az éjjeli öröknek vulgó: vigil, az évszak szerint lassubb-gyorsabb léptei állandóan neszezték. A kötelességek ez igen súlyos részét a legszegényebb sorsú kis fiúk a többiekől és az iskolától élvezett csekély értékű kedvezmények fejében teljesítették, ügyelve, hogy éjszakán a rend és tisztaság a tudomány csarnokában kárt ne szenvedjen. Minden felőrában fölhangzik a fölgyelős hangos kiáltása: „alsó sori vigil!” „középső sori vigil!” „felső sori vigil!” S ha a szintén hangos „jelen”-kezés valamelyik löhívásra elmarad: megindul a hajsza a kötelesség-szertő után, kit esetleg az álom valamelyik szögletben tart ölelő karjai közt.

Egyik-másik kamarában, különösen télen és szombat este, még a takaródó után is világosság pislog s olykor a felső sor félfedél alatt rejtőző folyosójáról élénk görögűz repül a curia fölé, kísértetiesen világitva meg a fehér falakat. Valamelyik diák porrá tört izzó szepet röpített a curiába. Aztán mind esendesebb, némább lesz a hatalmas épület belseje, csak a hajnal derengésével kezdődik ismét a nesz, lassan-

lassan zsbongássá változva a folyosókon csoportokba verődött s hangos szóval együtt tanuló ifjak beszéde. S ez így ismétlődik szünet nélkül minden nap, míg végre az ajtó felső szélére irt s minden héten újra szerkesztett naptár helyén, az utolsó hét napjainak kezdő betűi alatt, teljessé nem lesz a diákéletben igen kitünő hangzású szó ilyformán:

(V. H. K. Sz. Cs. P. Sz.)

V a c a t i o.

Makszy Zsigmond.

Útszéli karácsonyest.

— Irta: Nagy Géza dr. —

Vár csak az utcasarok és azontúl néhány ház választotta el céljától.

Meglassította lépteit; félt, hogy egyszerre a sarokhoz érkezik. Lassanként mégis csak odaért. Egy csipetnyi keleti szél, mely az utcán végigfuvallott, keveset enyhített a zuzmarás hidegen. Mégis jobban kezdett fájni. Összebb huzta magán azt a rongyot, mely valaha jobb időket is láthatott.

Még erősebben fázott. Megrettent; kezdett rájönni, hogy nem a hideg az oka. Rájött, hogy nem fázik, csak reszket, hogy annál jobban fél, mennél közelebb ér ahhoz a házhoz. Roppant aggodalom fogta el: érezte, hogy minden lépés közelebb viszi elhatározása céljához, de egyuttal messzebb elhatározása szilárdságától.

Futva ment néhány lépést. Azt hitte, hogy így megelőzi szándékának elernyedését. Egész addig a köig futott, mely annak a háznak sarkából ugrott ki.

Megállt, majd leült a sarokkőre. A sebezsebb mozgás visszaadta kissé bátorságát és úgy hitte, jó lesz még egy keveset számot vetni a teendővel.

Igen, mégis csak jól át kell gondolni, mit fog mondani, mit tenni, ha bemegy? Pedig már két év óta mindig ezt forgatta eszében. Azóta, hogy mindenki lett. Először csak a férje volt. Az volt-e egészen? Sohasem találta meg rá a feleletet. Mikor még együtt éltek, úgy érezte, hogy nem, és hogy ennek a férje volt az oka; nagyon is komoly, nagyon is okos, nagyon is becsületes ember volt. És akkor úgy gondolta, hogy férje hibás, nagyon hibás; felelős a kölcsönös hidegségért. Mikor azzal a másikkal odahagyta törvényes tűzhelyét, még akkor is azt gondolta, hogy nem ő a hibás. Miért riasztotta el őt magától? Mikor az a másik meg őt hagyta el, még akkor is inkább férjét kárhoztatta. Azután jött a fokozatos süllyedés, miközben elsenyvedt lelkiismerete mit se beszél, elfásult elméje pedig nem keresett okokat. Végre jött a nyomor, igen nagy nyomor. Ez ismét öntudatra ébresztette. Nagyon bűnösnek találta magát, de a mellett folyton azzal védekezett önmaga előtt, hogy mégis csak a férje volt végoka mindennek. Ha az nem olyan, ha jobban tudott volna ő vele bánni, mégse került volna ő a sárba. Azután meg sohasem adott életjelt magáról; engedte őt elbukni egészen. Elhatározta, hogy visszatér hozzá. Jól van, nem bánja, megalázza magát, akár le is térdepei előtte, mert nagyon rossz éhezni, nyomorogni, de azt is el fogja mondani — és ezzel fog tulajdonképen jogosan győzni — hogy nem egészen ő a hibás.

Különb is, nekik kis lánykájuk is van, a kihez neki is van joga.

A sarokkövön ülve, nem ujtotta föl ezeket a tépelődéseket. Csupán a cél lebegett szemei előtt, és ez igénybe vette egész szellemi működését.

Legjobb lesz, így gondolta ki, összekulcsolt kezekkel lépni be a szobába, azután térdre vetni magát és úgy siránkozni. Ha a férj elutasítja, karjait esdőleg fogja gyermeke felé terjeszteni, s azután görcsösen bele fogózza az ajtófélfába, kiáltozni gyermeke után. Lehetetlen, hogy így célhoz ne érjen. Maga férje fogja fölemelni őt, a gyermeket pedig hozzá vezetni.

Egész megnyugodva kelt föl a kőről. Szinte bosszankodott magára, miért nem határozta el ezt már régen. Mennyi szenvedéstől megkímélte volna magát.

A kapuhoz ért már, midőn világosságot látott az egyik utcai ablak kiáradni. A fény erős volt, és felébredt kíváncsisága, vajjon mi történik odabenn. Odalopózkodott az ablakhoz és betekintett rajta.

Megrettenve kapta vissza fejét.

Karácsonyfa állott a szoba közepén.

Csak most jött rá, hogy karácsony este van. A nyomor nem tartja számon az ünnepeket.

Nem gondolkodott rajta, de érezte, tudta, hogy roszkor jött. Egy pillanatra úgy rémlett neki, hogy lehetetlen most bemenie. A gyermek bizonyára boldogságban úszik. Ha ő bemegegy, vége ott benn mindennek. Önkénytelenül nyult fejéhez és ijedten kapta el onnan kezét, a mint kuszalt haját érintette. Mily retentő állapotban lehet ő? Bár ellenállni próbált önmagának, mégis kényszerítette valami, hogy végig nézzen egész ruházatán, alul kirojtolt és szélén felcsapzott szoknyáján. Hiszen ő még szóhoz sem juthatna odabenn, mikor a gyermek már elsírná magát és apja mögé bujna! Hátha meg sem hallgatják; hátha szó nélkül kiverik. Irtóztos lehetne férje haragjában épen most.

Újra odahajolt az ablakhoz és jobban szemügyre vett mindent. Mindent jól láthatott. Ott ült kis leánykája a földön, csendes mozdulatokkal nyekgetve a síró báránykát. Nem volt piros, életvidor, mint képzelte, hanem nyesledt kis portéka, kinek csak néha derült mosolyra arca. Ez is csak olyan fáradt mosoly volt, melyet látni inkább fáj, mint jólesett. Ha atyja néha-néha lehajolt hozzá és valamit még odanyújtott neki, ilyenkor is inkább szemével mint ajkával mondott köszönetet. Mikor pedig egy izben a feléje hajló apjának fonynyadt kezecskéivel arcát akarta megsimogatni, ez felkapta őt ölébe.

Bódultan lépett vissza az ablaktól és bár már csak a sötétbe nézett, még mindig látta a pilledt gyermeket fáradt mosolyával és annak apját, a mint felkapja a leánykát, és a mint az a függőlegesen lefutó komor ránc az arcán szögbe futott azzal a másikkal, melynek egy pillanatnyi jókedv volt az ekéje.

Ismét reszketni kezdett és minduntalan csak azt a csodálatos szöveget vélte látni, melyet a két összefutó ránc okozott. Az egyiket ő vágta, a másikat az a leányka, az ő leánykája, ki előtt csak az elébb készült komédiát játszani.

Igen, komédiát. Hirtelen jutott ez eszébe, és nem bírta kiverni onnan többé. Úgy érezte, mintha ő abba a szögbe futott volna és az ott halálra akarja szorítani mindaddig, míg be nem látja és vallja, hogy ő csak komédiát akart csinálni. Lelke felét érezte magától elrebbenni, azt, a melyik ama tervet oly szépen kieszelte.

És azután mintha tisztább lett volna nála odabenn minden. Melléhez kapott, mert érezte, hogy valami készül onnan felfelé. Nem bírta visszatartani: megeredtek könnyei. Visszaült a sarokkőre, és míg szabadon folyó könnyei a földre hullottak, kendőjével száját tömte be, hogy a zokogás fel ne riaszson valakit — különösen azokat ne odabenn.

Sírása közben alig gondolt valamire, csak érezte inkább, hogy megbocsát férjének. Eszébe sem jutott azon gondolkodni, vajjon van-e

neki mit megbocsátani. Csak úgy érezte hogy ő most megbékült és hogy ha ő most a férje helyén volna, szintén megbocsátana. Hisz olyan szívből sirt; oly igazán érezte szerencsétlenségét. Lehetne-e most meg nem bocsátani neki?

Igen, be fog menni! Nem fogja magát térdre vetni, nem fog mást semmit tenni, csak sirni, sirni.

Félig öntudatlanul vánszorgott vissza a kapuba és néhányszor felemelte kezét, hogy kopogtasson. Mindannyiszor visszahúzta. Nagyon félt.

Egy kocsi jött sebesen a keményre fagyott földön erős robogással. Épen a ház előtt megbotlott az egyik ló, de a kocsi erőt rántott rajta, mire az állat kapálózva állott lábra és nehányat ágaskodva tovább futott.

A didergő asszony érdeklődéssel nézte az egészszet. Megörült neki. Ugy rémlett előtte, mintha ez a kocsi csak azért jött volna most arra, hogy neki haladékat szerezzen a bekopogtatásnál. Gondolta, hogy neki előbb még tisztába kell jönni azzal, mi is volt az, a mi most történt, és azután láthat csak hozzá. Elgondolta, vajjon mi történt volna, ha a ló egészen elbukott volna, ha a kocsi olyan ügyes nem lett volna? Vajon ki ülhetett benne?

Végre eltűnt gondolatából a kocsi is. A kocsikerék utolsó zaja csak akkor lépett ki kábult agyából, mikor a kocsi valósággal már a harmadik utcában haladt.

Felízgatott lelkének igen jól esett ez a kis pihenés. Elhatározottabbnak érezte magát. Megkopogtatta az ajtó gémberedett ujjával.

Megrettent. Hátha csakugyan ki találna jönni valaki?! Nagyon félt és csodálkozott rajta, hogy ennek dacára érzi azt a fájdalmat, melyet az ütődés félig megfagyott ujjainak okoz.

Lélegzetét visszafojtva hallgatózott. Lépteket hallott belülről. Halántékán lüktetni érezte az ereket. Hallotta a mint a kapukulcsal csörömpöl valaki. Tovább nem bírta kiállani.

Sebesen megfordult és futott a setében előre. Azt képzelte egy darabig, hogy utána futnak *abból a házból*. Csak még sebesebben szaladt.

Az országuton találta magát, mikor észre tért. Egy pillanatra megállt hallgatózni. Senki sem követte; sokkal nyugodtabbnak érezte magát és csendesen ment odább. Az arcán valami hideget érzett; mikor felnézett, látta hogy a hó esik. Maga sem tudta miért, de örült neki. A hópelyhek lassu, nyugodt hullása mintha őt is nyugodtabbá tette volna.

Egyszerre megállott. Soká futott és csak most érezte, hogy elfáradt. Pihenő hely után nézett. Az út mellett volt egy csenevész bokor.

Az asszony elmosolyogta magát. A melletti fog ő megpihenni. Majd azt képzelte, hogy az az ő karácsonyfája.

Leült melléje. Próbálta visszaidézni emlékezetébe a történeteket. Hijába! Nem tudta rendezni gondolatait. Majd a kapukulcs csörögését hallotta, majd annak a kocsinak a zörgését. Látta a lovat elbukni, a karácsonyfát világitani, majd hirtelen eszébe jutott az a szög. Mindegyik szára egy-egy ránc.

Most már nem ijedt meg tőle. Ugy tűnt fel előtte, mintha ő az egyik ráncot, a lefelé futót, letörölne volna férje arcáról. Meg volt elégedve önmagával. Megadta férjének az elégtételt. Megtette ő is a magáét. Jóvá tette, *nem várta meg, míg kinyitják a kaput*.

Az ülésben elgémberedni érezte tagjait. Végig feküdt a földön, arcát az árva bokor felé fordítva. Nem fázott; nem is gondolt rá, hogy fázni lehetne, inkább álmodozni kezdett.

Lehunyta szemét, de megint csak felnyitotta. Nem akart megválni az ő karácsonyfájától. Majdnem vidoran gondolt rá, hogy vajjon mit ad a Jézuska *ilyen karácsonyfára?*

De szempillái lassanként felmondták a szolgálatot. Tudta, hogy már nem néz és még mindig látta a bokrot. Sőt mintha egy kicsinyke gyertyavilág is gyulladt volna ki rajta. Nem csudálkozott ezen, egészen természetesnek találta.

Azután egy másik gyertyavilág, harmadik, és sok, sok, igen sok. Maga a bokor, a karácsonyfa pedig megnőtt, majd lábrakelt és hol ide, hol oda mozgott. Egyszer az ég felé is kezdett emelkedni, de ő úgy képzelte, hogy kezét nyújtja utána, mire a fa rezgő világgal megint csak visszatért hozzá.

Erre megnyugodott és kezdett semmit sem érezni. Csak valami sajátságos, fátyolszerű, áttetsző kellemes érzés borzongott rajta végig. Mintha megkönnyebült volna az özsze-sze tagjai és könnyedén tudta volna követni az égfelé szálló karácsonyfát.

Pedig már akkor nem mozdult többé.

Milyen cigány volt Patikáros Ferkó.

Irtá: **Lármás őrmester.**

Az ország legnagyobb cigányainak egyike. Az ötvenes és hatvanas években bámulatba ejtette a muzsikális világot. A hegedűn valóságos csudákat művelt. Egy tekintélyes zeneszerzőnk beszélte, hogy ha visszaemlékszik arra az ördögös cigányra, s jätékára, még most is könyek csordulnak szemébe. Paganini óta, a hegedű technikáját senki sem győzte le oly csodálatos könnyedséggel, mint ő. A legegyszerűbb magyar nótákat annyi érzéssel, annyi eredetiséggel s oly sajátságos fölfogással játszta, hogy például Párisban a muzsikális világ bámulás-tárgyát képezte.

Hegedűje Magyarország egyik nábobját Csernovits Pétert a tönk szélére juttatta. Patikáros Ferkó valódi nagysága és zsenialitása abban nyilvánult, hogy ő mindennap, valahányszor bandája elé állt, más volt, őt soha sem lehetett megünni vagy megszokni.

Az ötvenes években két híres cigánybandája volt Pestnek: az egyik Patikáros Ferkóé, a másik Sárközyé; az magyar muzsikuss, ez, mint szokták mondani, inkább „német cigány“ volt.

Történt pedig egyszer, hogy a „*kömlő-ker*“, a jó öreg Parragh bácsi vendéglője, teljes teli volt mulatozó vendégekkel. Győről a fővárosba rándult Farakas Miska híres vidéki zenekara játszotta ott a tüze-sebennél tüze-sebenn magyar nótákat. Egyszer, úgy éjfél tájban, beállt egy egész sereg főrangú társaság Csernovits Péterrel az élén; velők jött Patikáros Ferkó néhányad magával, Sárközy Ferkó s az akkor Egerből ott időző híres Bunkó primás.

A főúri társaság azt kívánta, hogy a primások rendezzenek versenyt maguk közt. A bíráló bizottság csakhamar megalakult. Siri csend állott be a nagy közönség körében; elsőnek előlépett Patikáros Ferkó híres második primása Hegyi Poldi, Hegyi Arankának édes atyja, kinek felesége rákóci Parcssecs-leány, egy előkelő bacska familia tagja. A bíráló bizottság elé lépve, arra kérte a tagokat, hogy csavarintson mind-egyikük a hegedűje hurjain egyet s azon a teljesen hangolatlan, jobban mondva: össze-vissza hangolt hegedűn parancsoljanak tőle egy nótát. A hegedűt össze-vissza csavargatták, az egyik le, a másik föl, s kezébe adták. Poldi minden előleges próbálgatás nélkül elkezdte villám gyorsan a „*Repülj fecském*“ et huzni. Először egyszerűen, aztán meg varriációkkal. Az egész közönséget elragadta Poldi primás játéka; frenetikus tappsal jutalmazták.

Másodiknak állt ki az öreg Bunkó, szívhez szóló Rákóczy-nótákkal, a melyeket még az öreg Czinka — Czinka Panna édes atyja, II-ik Rákóczy Ferenc udvari cigánya — komponált. Ezekből a nótákból szerzette 1811-ben Scherz Miklós katona karmester a híres Rákóczy-induló.

Mig az öreg Bunkó húzta, a teremben olyan csend volt, akár egy ezerszentes rómái sirboltban. Meghatottság honolt az arcokon s szinte könnyebben léleztek föl a közönség, midőn egy pár frisset rántott rá a vén cigány. Patikáros Ferkó maga oda lépett Bunkóhoz s homlokán csókolta.

A taps és éljenzések után a pódiumra lépett Patikáros Ferkó. Álla alá kaptá hegedűjét s elkezdte a „*Cserebogár sárga cserebogár*...“ csuda szép nótát játszani. A húron a pásztorfúruylát utánozta, egyszerűen, de oly bensőséggel s közvetlenséggel, hogy a hallgatóság szemében megjelent az a bizonyos könykcsepp, mely a hatásnak a legjobb bizonyítéka. — Ezután még *huszonkét* féleképpen játszotta el Patikáros ezt a nótát. A huszonkettediknél az üveg-hangu kettős fogásokat produkálta, a melyet Paganini óta élő ember még hegedűből nem esalt ki. Úgy szólt a hegedűje, mintha két pásztorfúruylát fujtat volna egymást tercen kísérve. A hatás leirhatatlan volt. Az emberek egymás nyakába borultak s úgy könyeztek; az egész társaságot valóságos extázisba hozta ördögös hegedű-játékával.

Belekezdett még a „*Fogd meg pajtás a vasvesszőt*“ nótába, de be nem fejezhette, mert a bíráló bizottság a közönséggel együtt, egyhangulag oda ítélte neki az elismerés pálmáját.

Másnap azt kérdezték tőle, ha eltudná-e még egyszer muzsikálni éppúgy a tegnapi nótát.

— Dehogyan tudnám uram, hisz nem is vagyok eszemnél, ha igazán neki fekszem a nótának.

Nem is volt eszénél, mert ilyenkor megnyilatkozott benne a magyar zene géniusza.
Ilyen cigány volt Patikárus Ferko.

Az anya.

A kis mama boldog mosolylyal teríti le a zölddel befuttatott veranda kópadozatára a vastag pokrócot s előbb lefejt nyakáról a kicsike csimpajkozó karjait, aztán nagyot cuppant annak a kis paradicsomszósos képűnek az ajakára és egyet lóbázza vele a levegőben lecsücsülteti szépen a puha helyre, maga mellé, a varróasztalka elé.

Hamarosan előkerülnek a nyakatört bábuk, a behorpasztott csörgő, a léket kapott gumilapda.

— No itt van, édes, játszálni szépen, míg a macskáka varr.

S a kis mama is előveszi az ő legedesebb játékszerét: azt a fodros kartonruhácskát, amit most készít a picikének. Olyan igazi játék is az, csöppnyi kis babaruha, szinte újra játszó kisleánynak képzeli magát az, aki varrja, mintha most is remekbe készítené a szöke hajú, mozgó szemű viaszbabunak.

A sugárzó arcú asszonyka kecsesen omlik el a széken s megindul a kezeccskék boldog munkája.

Künn tikkasztó hőség nehezedik a földre. Átforr a levegő, a falak, a köveket csak úgy nyelik és ontják vissza a meleget, az emberek majd elalélnak az utcán; mindenki hűvös helyre igyekszik. Boldogok, akik ottthon maradhatnak s munkájuk nem kényszeríti ki az utcára; s még ezek a boldog otthon levők is, hogy a boldogság érzete teljes legyen, ledobálnak magukról minden fölösleges ruhát.

A lugas sem áll ellen az izzó levegőnek. Átérésztli a meleget; csupán a néha meglebbenő szellő teszi elviselhetőbbé a helyzetet itt, mint bent, a szorult levegőjű szobákban, melyeknek falát túlról dél óta süti a tűzből kifogyhatatlan öreg nap.

A nagy melegben lassacskán le kerül a mamácskáról az otthonka. Azt az alant rakogató-tevegőt picike menten martalékul ejti s forgatja szélitibenhosszában, meg letéríti s rajta tovább csuszamlak a földön. Most még c s a k négy kéz-lábbal fuvaroztatja a kis köpcös testét, majd tud ő kettőn is, ha már s o k a t fog tudni!

A kis mama néha leveszi szeméit a varrásról s odapillant az apróság felé. Ilyenkor, hogy nem köti le a munka, ráér észrevenni a szinte nyomasztó hőséget is. Nagyon kimelegedett. Ejh — le azzal a meleget tartó főső ruhával. Hiszen abban a sűrűn belombozott zugocskában nem láthatja meg senki. De bizony izzaszt még az az utolsó ruhadarab is s csakhamar lefejlék ez is a szépen megtelt, gömbölyű asszonyka termeteről, kinek plasztikus bájai szinte kéjesen ömlenek el a patyolat-íng bő szabású ráncái alatt.

Most már könnyebben megy a varrás s szabadabb a gondolatok is.

Úgy elmereng az életében először kismama, hogy szinte megáll kezében a varrás, lehanyatlak két karja, aztán odaszegyezve szemét arra a helyre, ahol a kicsike ül, édesen mosolyog.

Pedig az már nem is ott ül, csak a pokrócz fekszik ott kiterítve; de azért a kismama ott látja az ő első és egyetlen apróságát; az ő zeme, lelke csak annak a képével van eltelve s bárhova tekint, ott látja maga előtt.

Az anyaglejű kis szöszkeség szögletes baktatással kiiramodott már a küszöbön is a veranda előtt levő magas terrasra, melyről lépcsők vezetnek le a mélyebben fekvő udvarra.

Nagyokat nyögve tolja magát előre, — csak előre. Tetszik neki az a külső világ. Kerekre nyitott nagy kék szemével majd elnyeli az utcát, melyre kilátni a terraszról. A nagy melegben is sürgő-forgó emberek, a mozgalmas utcai élet ingerlik a pici agyvelő tudásvágyát.

Ha! most megütik a nagy dobót, utána bele-roppan a muzsika is — jön a katonabanda. A kicsike hátra torpan s ülve fülel a csengő-bongó zenére, aztán a másik pillanatban már előre veti magát a két kezére s gyors tempóban bukdácsol odább.

A terrazon pedig nincs korlát. A kicsike már a szélén csuszamlak s éppen emeli kacsóit, hogy még néhány lökessel tovább iramodhassék.

Ha a kezeit lefelé csapja, — ott már csak a levegő s a mélység következik.

A fölhasnó zene hangjai fölriasztották merengéséből az asszonykát is.

— Szent Isten! hol van?

Kitekint s ott látja a gyermeket a mélység szélén.

Ki akar rohanni — s e pillanatban önmagára esik tekintete... vérszíves lesz az arca.

Az ezred épp e percben csattog el a ház előtt zengő zenészóval, körülvéve egymás hátán tolongókkal. Az utca tulsó felén lóháton az ezredes és környezete, arccal erre felé, amint szemléli a díszmenetet. Az asszonyka meghökkenve kapja vissza a már előrenyújtott lábát, tétovázva néz körül üvegesedő szemekkel: mit kaphatna magára? A picike minden levett ruhadarabot magával cipelt ki a nyílt terrasra.

Mindez egy pillanat képe.

A másik pillanatban már bukik a gyerek.

Mit neki, az anyának, az ezred, a zenekar, a tisztek, a bámuló csöcselék!

Velőgik ható sikoltásba tör ki.

Az egész ezred, mely „balra arc“-cal vonult el az ezredes előtt, egyszerűen „jobbra arc“-ot csinál, a zenekar elhallgat s a körüle tolongó nép odakapja tekintetét.

Egy nő veti le magát a terraszról az udvarra.

Az ugrástól támadt szemöldulat meglebentette az egyetlen könnyed mezt is, mely az asszony idomait fődte.

A nő összeomlott a földön a gyermek előtt. A kicsike pedig ott csücsül egy nagy halom kaszált kerti fűvön s kis tenyereivel boldogan tapsikol a muzsika felé, mely egy pillanatra zavarodottan hallgatott el a rémes sikolyra. A kis tenyerek most a mama lehajtott fején ütök tovább a taktust.

A földön ájultan fekvő anya föleszmél. Egy örömsikoltással fölkapva a vigan rikkantó gyermeket s artikulálatlan hangokat hallatva, ajkát rátapasztja annak arcára s rohan vele föl a lépcsőkön, aztán eltűnik a zöld lugas lombfalba mögött.

A jelenet hatása megbővölte az embereket. Még a különben triviális bakanépségnek se jutott eszébe röhögni afölött, hogy egy szép asszonyt látott a legátlatzóbb pongyolában.

Az ezredes, a középkori lovagok tipikus ujkori kiadása, még ott állt lovával meyeven a ház felé bámulva. Egyszerre csak sarkantyuba kapta a szürkéjét s elkialtja magát:

— Visszakozni! A díszmenetet ismételni!

A tisztek azt hitték, hogy az ezredes azért kívánja újra a díszmenetet, mert azt megzavarta az a kis incidens. A zászlóaljak csattogva fordultak vissza s elhuzódtak az előbbeni kiinduló pontig. Akkor bámultak aztán a tisztek, mikor az ezredes kirántva kardját, maga állt az ezred élére s kommandiroz:

— Díszmenet jobbra!

A törzstisztek utána kialtják:

— Zászlóalj jobbra nézz!

S az ezredes megindítja az ezredet. Senki se tudja, kinek szól e tisztelgés. A zenekar dobosa megpördíti a kis dobát, a banda belevág, meg minden, mint a karikacsapás.

Mikor az elé a ház elé értek, a tisztek mindjárt tisztában lettek az ezredes titokszertű viselkedésével. Az őszbecsavarodott gentlemann kivágja kardjával a tisztelgést — a lugasnak; utána a törzstisztek és a századparancsnokok is:

A lugasban pedig az a kis mama, ki szemérem-érzetét is föláltozta a gyermekéért, arcához szoritva kisdede fejét, félrehuzta a lugast borító vadszőllő egy levelét s azon a nyílason át nézte testében kéjes bizsergés közt és kihevült arcán piruló mosolylyal, mint adja meg az egész ezred a lovagi tiszteletet neki — az anyának.

Pécsi (Haksch) Lajos.

Pécsi bethlehemes-játék.

Az ország majd minden vidékéről tettek már közzé bethlehemes játékok; azt hisszük a Pécszet használatban levő is minden folklorista figyelmét megérdemli. A nép egészséges, naiv humora ebben is sajátserű eredetiséggel nyilvánul. Sajátos népies és költői fordulata, néhány régiségre valló kifejezése (el be a városba, stb.) pedig érdekes adalék nyelvünk történetéhez.

Angyal: Bejő leteszi a Bethlehemet és énekl:

Mennyből az angyal lejött hozzátok

Pásztorok!

Hogy Bethlemben sietve menvén,

Lássátok. (Csenget: Glória!)

I. Pásztor bejő: Egy angyaltól jelentett (jelentetett)

Hogy kis Jézus született,

Álom-e vagy látás én azt nem mondhatom,

Míg két társaimmal be nem bizonyítom!

Jőjj be te pajtás!

II. Pásztor: Szalonnás jó estét kívánok

A házi gazdának!

Juhaim mind meg vannak;

Gyíngyes-gyöngyös gyapjának

Egy csepp kára sincsen.

A gerliczei baksa mind aszkorban vannak (?) Nőza hát te pajtás, fordítsd azt a kulcsot igyunk egyet, kettőt, mert jön a vén Koreda (Virgil Ecclógaiában: Coridon) Hallom szuszogását, zörög már az ajtó; jobb hát álljunk félre, mert megbotlik.

Gyere be te vén dadó

Mert oda künn megfagyó.

III. Öreg pásztor bejő: Kolbászos jó estét kívánok

A házi gazdának!

Ej be sokat jártam, fáradtam,

Hűdebe, melegbe, nyájakat forgattam;

Kendtek ide benn esznek, isznak,

Az én vén denész-penész szakállamról

Nem is gondolkozna.

A ki nem gondolkodik rólam,

Tátsa fel a száját,

Hajtsa fel a poharát!

Nőza tehát fiaim, messze útról jöttünk, jól esik egy kis nyugvás (lefeküsznek).

Angyal: Vigan zengjétek citerák!

Jézus született,

Harsogjatok vig trombiták,

Isten ember lett,

Itt vannak szolgái,

Jó barmok pásztói,

Memestünder e világon

Földes urai!

Csenget: Glória!

I. Pásztor: Hallod pajtás gólya van a házon.

Angyal: Glória!

II. Pásztor: Hallod, hallod pajtás, a göréba tehén rikatja a fiát.

Angyal: Glória in excelsis Deo

Szurgyte pastores.

III. Pásztor: Ne szurkálj! Ne szurkálj!

Mert vissza szurlak.

Angyal: Betlehem surgyite,

Jesus natum

Salutatum (te)

Et gloria cantate.

Keljétek fel pásztorok, pásztorok,

Örömet hirdetek.

Mert ma nektek született

A ki jövendeltetett

Egy szűznek méhéből

Szűzen szült véréből

Megváltó istentek —

Alle Alleluja!

Pásztorok felkelnek:

III. Öreg pásztor. Mondjuk el fiaim, ki álmodott az éjjel legszebbet?

I. Pásztor. Öregapám, én álmodtam az éjjel legszebbet! Láttam a háziasszony lányát magát. Fogta az almárium kulcsokat markába, elévette a penészes máriásokat a pásztorok számára.

A többi pásztorok: Ej be jó volna!

II. Pásztor. De biz öreg apám én álmodtam az éjjel legszebbet! Láttam a háziasszonyt magát. Fogta a nagy kést a markába, felment a kéménybe, levágta a szalonna egyharmadát a pásztorok számára.

A többi pásztor: Ej de jó volna!

III. Öreg pásztor. Fiaim! En álmodtam biz a legszebbet! Láttam a házigazdát magát, fogta azt a nagy csikóbőrös kulcsot, lement a pincébe, megtöltötte abból a jó százesztendő ö-borból a pásztorok számára.

A többi pásztor: Ej be jó volna!

II. Pásztor (mintegy félre): Az ám! A ki a Galgóczi rétjében terem!

Angyal és pásztorok:

Örvedetes éjszakánk érkezett

Mert üdvözítőnk ma született,

Születése éjén örvendezünk!

A ki minket haláltól mentett

Csillag vezérlése után menjünk,

És bizonynyal ottan leljük.

Fogjuk látni öt Bethlemben

Máriának szűz szent ölébe!

III. Öreg pásztor: Fiaim mondjuk el, ki hozta a kis Jézuskának a legszebb ajándékot.

I. Pásztor: En hoztam a legszebb ajándékot

Arany, tömjén s mirhát

Tudom örül Jézus neki!

II. Pásztor: De biz pajtás én hoztam a legszebb ajándékot Jézusnak!

Báránynak bőrét,

Bartosnak szőrét,

Tudom jó lesz Jézusnak

E kemény hidegbe!

De még a vén juhász számára is hoztam egy kis ajándékot!

Sárga tücsök lábát,

Szunyog aprólékát.

Egye meg a vén juhász!

III. Öreg pásztor (mérgesen): Ebatta kakaspáncsolta! Fogom ezt a girhes-görhes botomat, olyat huzok a hátad környékére, hogy hetedhét kakastugrást ugrol! (Emeli botját és meglegyinti a II. pásztort.)

Enekelnek:

Csordapásztorok midőn Bethlemben

Csordát őriznek éjjel a mezőben,

Isten angyali jövenék melléjük,

Nagy félelemmel telik meg ő szívek,

telik meg ő szívek.

Örömet mondok nektek ne féljétek,

Mert ma született nektek üdvösségtek,

nektek üdvösségtek,

Menjétek gyorsan el be a városba,

Ott találjátok Jézust a jászolba,

Jézust a jászolba.

III. Öreg pásztor: No fiaim, köszöntsük meg a házi gazdát!

I. Pásztor: En kis pásztor vagyok,

Nagyot nem szólhatok,

A ki Jézuskának egy két verset

[mondok:

Istennek áldása szálljon ezen házra,

A benne lakókat indítsa vigságra!

II. Pásztor:

Jancsi, Pista, Gyurka, nyisd meg tárcácskádat,

Rakd bele csengő-pengő máriáskádat.

Igy köszöntsd a házi gazdát:

Áldja Isten házát!

III. Öreg pásztor: Kivánok Istentől

Bő bort, bő búzát,

Kövér farku malackát,

Szekerének kereket,

Poharának feneket,

Mind! Itt ihassunk eleget!

Elindulának és

Elis jutának,

Szűz Máriának

Jójszakát mondanak.

Közi: Gereoze Péter dr.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek tudomására hozni, hogy gyáramban különféle gyártmányu

kerékpár-raktárt

létesítettem, a mely tisztelt vevőim által bármikor megtekinthető.

Valamint minden e szakmába vágó javításokat gyorsan, pontosan s legjutányosabb áron eszközölök.

A t. c. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

KINDL FERENCZ
Nepomuk-utca 33.

4522

Köszvény és osziban szenvedőknek esszenci a legújabb körökben

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt dícsérőleg ismeretessé vált **Tinct. Capsici comp.** ajánlólag legyen emlékeztetve hozva. Ezen népszerű házi-szer 25 óta, mint legmegbízhatóbb fájdalomcsillapító bedörzsölés ismeretes és mindnyájuk által, a kik használták igen kedveltetik, úgy hogy további különös ajánlásra nem szorul. Üvege 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 krnyi áron a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. Azonban a „Horgony” védjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonnyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára „az arany oroszlánhoz” Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

PIACSEK KÁROLY

kőfaragó-üzlete és sirkőraktára **PÉCSETT.**

Ajánlja dúsan berendezett üzletét előforduló szükségletnél **a legolcsóbb árak mellett.**

Tisztelettel

Piacsek Károly,

Pécs, Kossuth-u. 1.

4625

Eddig még fölülmulhatatlan!

MAAGER VILMOS-féle
valódi, tisztított

MÁJOLAJ

(törvényileg védett csomagolásban)

MAAGER VILMOS-tól BÉCSBEN

Az első orvosi szaktekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama esetknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — 1 üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. ker., Heumarkt 3. valamint az osztr. magy. monarchia legtöbb gyógyszer-tárban.

Pécssett: Sipőcz István, Zsiga László, és az irgalmasok gyógyszer-tárban. Rech Vilmos, Spitzer Sándor fia és Közl János kereskedésében.

Fő aktár és főelárúsítás osztr.-magyar monarchia részére:

MAAGER VILMOS BÉCS,
III./3. Heumarkt 3.

Utánzások a törvény által büntetettek.

Csak akkor valódi, ha háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás, sárga papíron) van elzárva.

Dreher-féle söresarnok

Széchenyi-tér.

Ribay-kávéház alatt.

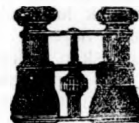
Naponkint friss Dreher-féle sör csapolása. Kétféle magyar konyha.

Minden szerdán s szombaton Jónás János és Miskolczy G. cigányzenekara hangversenyez

Kiváló tisztelettel

Schabhattl Hugó

a Dreher-féle sörcsarnok bérője

Látszer-intézet és látszer-gépészeti műhely

WALDSTEIN J.

alapított 1842 ben.

Bécs, I., Kohlmarkt 20.

ajánlja gazdag raktárát látszerekben olcsó árakon.

Szemüvegek, lorgnettek, pontosan összeillő üvegekkel 1:50-től feljebb.

Színházi látóövek, számos izléses, jó alakban 5 frt-tól feljebb.

Légszűrők, az idő előleges meghatározására ki- 12 frt-tól feljebb.

probálva, pontos jelzéssel

Hőmérők szobák, ablakok, fürdők, utazók, lábbeteg 50 krtól feljebb.

stb. szánára pontosan kipróbálva és jó jelzéssel

A látszerészeti körébe vágó minden javítás gyorsan és olcsón eszközöltetik. — Levélbeli megbízások azonnal és lelkiismeretesen teljesítetnek. — Kivánatra könnyen érthető bevezetés küldetik a szemüvegekhez. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Meg nem felelő szerek készségeesen becsérletetnek.

4574

WALDSTEIN J. látszerész. intézete BÉCS, I., Kohlmarkt 20.

ZSOLNAY-féle GYÁRAK

PÉCSETT.

Zsolnay-féle diszmű-edények
Terracotta cikkek
Majolika cikkek
Kályhák és kandallók
Vasktinker-kocka
Mosaik padlózat burkolat-lemezek

Fürdő-kádak
Kőanyag-áru cikkek
Tűzálló cikkek
Porcellán cikkek
Épülethomlokzati cikkek és
Kőedény cikkek.

Elárúsítási raktárak: **PÉCSETT** a gyárban és a Ferenicek-utcájában.

Képviselője: Budapest, Andrassy-ut 2.

ÜZLET-MEGNYITÁS.

Van szerencsém szíves tudomására hozni, miszerint helyben **Ferenciek-utca (a Szt.-Ferenc-rend bazárában)** saját cégem és felelőségemre a mai igényeknek megfelelő korszerű

könyvkötészetet

rendeztem be. Könyvkötő-szakmámat iparágam legelőkelőbb városai-ban szorgalmazván, e révén a lehetőlegjobb tapasztalatokat szerezttem, továbbá üzletemet **megfelelő tőkével és a legjobb gépekkel, épúgy segédkező műszerekkel** alapítván meg, azon kellemes reménynek adok kifejezést, miszerint az ez irányban támasztandó követelményeknek a legjobban s annál inkább megfelelni fogok, minthogy fáradhatatlanul oda fogok törekedni, hogy igen t. megbízóimnak mindenkor első minőségű és izléses kivitelű munkával s a lehetőleg mérsékelttel számított árral, valamint pontos és előzékeny kiszolgálással rendelkezésére legyek.

Ajánlom az igen izléses kivitelű **fél borjubőr (u. n. Liebhaber)-kötéseimet**, úgy a csinos kivitelű **1/2 Sagen (1/2 franz)-kötéseimet**, továbbá **kottakönyvek bekötését** a legdivatosabb arany címnyomattal, különös figyelmébe bátorodom magamat ajánlani a főtisztelendő plébániának **mise és egyéb könyvek bekötésére**, egyáltalán elvállalok e szakmába vágó bármilynemű egyszerű és disz-munkákat, ép úgy dobozok gyártását.

Midőn vállalatomat nagybecsű pártfogásába ajánlom, gyakori szíves megbízásaiért esedezve maradtam kiváló tisztelettel

Benczenleitner Lajos.

WOLF MIKSA

könyv- és papirkereskedése

a „Pécsi Ujság“ politikai napilap kiadóhivatala

Pécs, Király-utca, Hattyu-épület.

KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁS!

A fentnevezett könyv- és papirkereskedő felhívja a t. vásárló közönség b. figyelmét a helyiségében rendezett

karácsonyi kiállításra.

Nagy készlet van az alantjegyzett cikkek közül: emlékkönyvek, fénykép-albumok, íróasztal-készletek, tintatartók, zseb-tintatartók, tollkések, levél-papírok dobozokban, festék-szekrények, jegyzőkönyvek, csavarirónok, írókészletek (ecritoirok), kínai levélpapírdobozok, képeskönyvek, ifjusági iratok, díszművek és több más e szakba vágó cikkek.

100 drb névjegy 80 kr 5 fölfelé. 100 drb eljegyzési jegy 1.60 krtól fölfelé. 100 drb esketési meghívó 2.40 krtól fölfelé. 100 drb bál meghívó 3 frrtől fölfelé. 100 drb tánczrend 2 frrtől fölfelé.

Alapított 1837.

Alapított 1837.

REINHARDT JÁNOS

(ezelőtt Hügel Nándor)

kocsigyártó

PÉCSETT,

Király-utca 30. és Percezel (6-pósta)-utca 27. sz. a.

Legujabb mintájú
kocsik raktára

a legolcsóbb árak mellett Minden raktáron nem levő kocsik, a megbízásnak teljesen megfelelőleg, a legizlésesebben, rövid idő alatt ujonan is elkészíttetik.

Javitások igen mérsékelt árak mellett igen jutányosan eszközöltetnek.

Mindennemű

olajfesték és fénymáz,

valamint

festő- és mázólcikkek

NAGY RAKTÁRA.

Épület- és mindennemű asztalos-mázoló-munkák jutányos áron elvállaltatnak.

Költségvetések és árjegyzékek portómentesen küldetnek.

Pécsi kölcsönös segélyző-egylet

(Pécs, Király-utca 23. sz. saját ház.)

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudomására hozni, miként az előjegyzések a pécsi kölcsönös segélyző-egylet XXIX. évtársulatának törzsrészevényeire a mai nappal kezdetüket vették, s e célból az aláírási ívek az intézet helyiségeiben, a rendes hivatalos órák alatt (vasárnapokat és ünnepnapokat kivéve, d. e. 9-12 óráig) kitéve vannak.

Az ujon. an keletkez 1894. é. 29-ik évtársulat, épp úgy mint a korábbi huszonnyolc évtársulat: 6 évre terjed s így az egy-egy részletre megálapított 50 krunyi heti-betét 6 éven át fizetendő. A befizetések emez új évtársulatra 1894. évi január hó 2-án kezdődnek s a második hét végéig, azaz: 1894. január 13-ig teljesíthetők, anélkül, hogy az alapszabálykban megálapított késedelmi pótlékokat az egy heti mulasztásért fizetni kellene. A törzsrészevények a hat évi ciklusra egyszerre is befizethetők, s ez esetben egy-egy törzsrészevény után — a 6 évre megjáró 156 frt helyett — 138 frt fizetendő.

Az előjegyzés alkalmával minden egyes aláírt törzsrészevény után 1 frt beíratási díj lesz fizetve.

Az aláírók, tekintet nélkül a jegyzett törzsrészevények számára, az intézet rendes tagjai részvevényesei lesznek, s ezért köztük — 6 év letelte után — a megfelelő kamat s az elért összes tiszta nyeresemény, a jegyzett törzsrészevények arányában, teljes mértékben jut elosztásra.

A pécsi kölcsönös segélyző-egylet a legutóbb megtartott közgyűlésen módosított alapszabályok értelmében ezentúl

elfogad rendes takarékbetéteket is

(1 frről bármily magas összegig)

s eme betéteket rendes körülmények között, ha kisebb összegekről szólnak, kívánatra felmondás nélkül, nagyobb összegeket pedig a lehető legrövidebb felmondási idő igénybevételével fizeti vissza

s az ily takarékbetétek után 4% kamatot fizet.

A betétek után kivett 10% tőke-kamatadót a betevők megterhelése nélkül az intézet maga fedezi.

A vidéken lakó egyesületi tagok s ügyfelek által teljesítendő befizetések megkönnyítése és költségmentesítése valamint a részükre kiutalványozandó összegeknek előnyösen való megküldése céljából a pécsi kölcsönös segélyző egyletnek giró számlája van az osztrák-magyar banknál, és chek-számlája a m. kir. postatakarékpénztárnál, mely utóbbi számlára szóló befizetési lapok egyszerű felkérésre bárkinek is megküldve lesznek.

Mindennemű üzletkötésre vonatkozó, vagy más egyéb felvilágosítással az intézet vezérigazgatója mindenkor a legnagyobb készséggel szolgál s ugyancsak nála, illetve az intézet helyiségeiben megszerezhetők az egyesület alapszabályai is, akár személyesen, akár levél útján kívántatnának.

Kelt a pécsi kölcsönös segélyző-egylet 1893. évi november hó 27-én tartott igazgatósági üléséből.

Kindl József

„SPORT“ Grand Vin Sec
„MONOPOLE“ Grand Vin Extra Sec
„IMPERIAL“ Grand Crémant Dry-Dry

kitünő minőségű pezsgőborait ajánlja

LITTIKE I.

esász. és kir. udvari szállító pezsgőbor-gyár-telepe

PÉCSETT.

Budapest

Prága.

Bécs.

Minden háziasszonynak fontos tudnivaló!

Hol vásárolják be a legfőbb téli szükségletet legolcsóbban?

Rum, thea, thea-sütemény, magyar tokaji **cognac**-ból főraktár, úgyszintén francia **cognacok.**
Martell-Trikosche. Különbéféle **likőrök, esemegék, déli gyümölcsök, páczolt halak, kassai sódar, debreceni szalonna,** úgy különbéféle **sajtok.** — **Szalon-cukorkák** és **bonbonierek** nagy választékban. — Az alanti cégnél egy 2—3 középiskolát végzett jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

KACSKOVICS JENŐ fűszer- és esemegekereskedő. Pécssett, Irgalmasok-utcája 2. sz.

4623

Baranyamegyei Hitelintézet részvénytársaság

BANK- és VÁLTÓ-ÜZLETE

Király-utca PÉCSETT, Király-utca.

Elfogad **betéteket** folyó számlákra és betétkönyvekre **4%** kamatozással. — **Előleget** nyújt értékpapírokra, vidéki takarékpénztári részvényekre, vesz és elad mindennemű **értékpapírt** és **tőzsdeműveleteket** közvetít úgy a budapesti, mint a bécsi tőzsdén, vesz és elad **utalványokat** minden kereskedelmi piacra. — **Váltókat** méltányos feltételek mellett leszámítol.

≡ Igérvények minden huzáshoz. ≡

2 forintos állami sorsjegyek.

4646

SCHOLZ A. és FIA

sörfőzdéje Pécssett.

Pécs 1874. Dicsérő oklevél.

1878. Állami ezüstérem.

Ászok-, márciusi-, világos korona- és sötét baksör

hordók és palackokban.

Vidéki megrendelések pontosan és legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek.

Pécssett házhoz szállittatik.

4637

E hó 16-án megindul a

„Pécsi Ujság”

politikai napilap.

A „Pécsi Ujság” semmiféle pártnak, személynek vagy érdekkörnek le nem kötött, teljesen függetlenül, szabadelvű szellemben szerkesztett politikai napilap.

A „Pécsi Ujság” kitünő munkatársainak nagy számánál, továbbá úgy a politikai-, mint a napi-hírszolgálat terén létesített széles körű összeköttetéseinél fogva naponta oly gazdag, érdekes és minden tekintetben becses tartalommal jelenik meg, amilyennel egyetlen vidéki lap se dicsekedhetik.

A „Pécsi Ujság” főszerkesztője: **Perozel Béni** országgyűlési képviselő, felelős szerkesztője: **Lenkei Lajos**, társszerkesztők: **Feiler Mihály** és **Haksch Lajos**.

A „Pécsi Ujság” helybeli belső munkatársai, akik csak a Pécsi Ujság számára írnak: **Bolgár Kálmán** ügyvéd, **Bors Emil** dr jogtanár, **Cziglányi Béla** törvényszéki bíró, **Czirer Elek** dr városi főorvos, **Friedl Károly** dr jogtanár, **Gerece Péter** dr főreáliskolai tanár, **Kaufér Jenő** dr ügyvéd, **Kosztány Ignác** dr jogtanár, **Kozáry Gyula** lyceumi hitszónok, **Kálmán Miksa**, **Kiss József**, **Kőrösi Henrik** főreálisk. tanárok, **Loewy Lipót** dr, th. megyei főorvos, **Liszka Bálint** p. ü. igazgatósági titkár, **Maksay Zsigmond** főreálisk. tanár, **Nagy Géza** dr kir. alügyész, **Perls Ármin** dr főrabbi, **Requinyi Géza** főreálisk. tanár, **Szigriszt Lajos** pénzügyi tisztviselő, **Szilasi Zsigmond** dr ügyvéd, **Stein Lajos** dr író, **Tolnay Géza** dr közjegyző-helyettes, **Toldy Béla** dr ügyvéd, **Tróber Aladár** dr városi tanácsnok, **Zöld Sándor** dr közjegyző-helyettes.

A nevezettek kivül e város közeletének több kimagasló tagja tett határozott ígéretet, hogy a „Pécsi Ujság”-ot gyakran fogják fölkeresni dolgozataikkal.

A „Pécsi Ujság” fővárosi politikai írói: **Beksics Gusztáv** országgy. képviselő, **Gajári Odön** a „Nemzet” szerkesztője, **Hegedűs Sándor** országgy. képviselő, **Liposey Adám** dr. publicista, **Porzolt Kálmán** fővárosi író, **Szokolay Kornél**, a „Nemzet” segédszerkesztője, **Singer Zsigmond**, a „Neue Freie Presse” budapesti levelezője, a legkiválóbb politikai tudósító. Budapesti levelező: **Dolencz József** dr bécsi levelező: **Glücksman Henrik**, mindketten Pécsen is előnyösen ismert hírlapírók.

A „Pécsi Ujság” szépirodalmi részét a következő fővárosi és vidéki elismert írók látják el időnkint élvezetes olvasmányokkal: **Jókai Mór**, a magyar nemzet koszorus írója, ki jubileuma utánra ígérte, hogy a „Pécsi Ujság” tárcarovatát megtiszteli; **Mikszáth Kálmán**, ki gyakran fog írni a „Pécsi Ujság” számára, továbbá: **Aczél Endre**, **Agai Béla**, **Ambrózovics Dezső** dr, **Bársony István**, **Dénes József**, **Diósi Béla** dr, **Gerő Odön** (Viharos), **Herrmann Antal** dr, **Ignotus**, **Kabos Ede**, **Katona Lajos** dr, (volt pécsi főreáliskolai tanár), **Kozma Andor**, **Kőrösi László** dr, **Kóbor Tamás**, **Kúnos Ignác** dr, **Lenkei Henrik**, **Leopold Kornél** dr, (a „Tolnavármegye” szerkesztője), **Márkus József**, **Major J. Gyula**, **Makai Emil**, **Nyáry Sándor** dr, **Némethy Géza** dr, **Palágyi Lajos**, **Várady Antal** dr (a jeles költő), **Zoltán Vilmos**. — Mind e munkatársak nem csupán a nevükkel szerepelnek a „Pécsi Ujság” megindulásánál, hanem határozott ígéretüket kötötték le, hogy a „Pécsi Ujság” tárcarovatába tényleg dolgoznak is.

A „Pécsi Ujság” a legjobban értesített vidéki politikai napilap. Oly összeköttetéseket szerzett, melyek révén naponta kimerítő és terjedelmes táviratokat közölhet, többet, mint bármely más vidéki lap. A legtöbb távirati hírével megelőzi a fővárosból érkező lapokat, melyekben a közönség csak másnap este olvashatja a „Pécsi Ujság” által már közlötöket, mert — a vasárnapokat kivéve, mikor a „Pécsi Ujság” szünetet tart —

☛ a „Pécsi Ujság” minden nap délután jelenik meg. ☛

A „Pécsi Ujság” tehát versenyez az azzal ideérkező fővárosi hírlapokkal is.

A „Pécsi Ujság” hírvivata mindig élénk, gazdag tartalmu Gyors és jó értesüléseivel, valamint irodalmi szempontokból is kifogástalan újdonságaival egyetlen lap se versenyezhet.

A „Pécsi Ujság” igen alkalmas hirdetési közeg. Méltányos hirdetési árai mellett — miután a közönség már is igen érdeklődik a jap iránt — hasznos szolgálatokat tesz a hirdető közönségnek.

A „Pécsi Ujság” a legolcsóbb helyi lap, mert bár naponként jelenik meg a lehető leggazdagabb és legérdekesebb tartalommal, előfizetési árai a legalacsonyabbak.

Előfizetési árak Pécsen, házhoz hordva:

egész évre 10 frt, — félévre 5 frt, — negyedévre 2 frt 50 kr.

Vidékre: egész évre 12 frt, — félévre 6 frt, — negyedévre 3 frt.

A lap szives támogatását kéri tisztelettel

A „Pécsi Ujság”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Teljes berendezés kárpitozott butorokból.

Legujabb és legizlésebb

berendezések,

HÁLÓPAMLAGOK stb.

Butorszövetek, függönyök,

szőnyegek

a legolcsóbb gyári

árakon.

SZOBA

diszítések,

SZÖNYEG-DISZITÉSEK

a legujabb stylben.

Minden kárpitos és butor munka a legegyszerűbbtől a legfinomabbig pontosan és izléses kivitelben a lehető legolcsóbb áron.

HEILIG GYÜSZIÁ
KARPITOS ÉS DISZITŐ ÜZLETE
Pécs, Mária- és Megye-utca sarkán.

4631

Igen fontos találmány!

a „COLUMBUS” cimbalomverőfej.

Az époly fáradságos, mint alaktalan pamutozás és cernázás feleslegessé teszi, a mennyiben egyszerűen reahuzandó a verőpálcára, melyről mindenkor le is húzható; a legfinomabb nemezéből készül, a verőpálcákra rásimul és selyemgubó alakú; megszünteti a pamutozat tömítő hatását s a kellemetlen kopogás helyett kellemes csengő hangokat nyerünk, sohasem pusztul el, miután esetleges kopás után egy kevéssé forgatva, ismét egy új verőfejet pótol; ára a verőpálcák minősége szerint: frt 2.—, 2.10, 3.— és 3.50. Külön a „Columbus”-fejek párja 1 frt, feltalálója a **STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE** cég, cs. és kir. kiz. szabadalmazott hangszeripar, Budapest, VII. ker. Kerepestút 36. sz. — A „COLUMBUS”-cimbalomverők czélszerűségéről kiváló szaktekintélyek elismerő nyilatkozatai tanuszkodnak. 4644

Kivánatra nagy képe árjegyzék cimbalomokról és más egyéb hangszerekről ingyen és bérmentve.

Spitzer L.

kereskedése

Pécs, Ferenciek-utca 37.

Mindennemű üveg, porcellán, tükör, kép, lámpa és más mindennemű dísz tárgyak raktára.

Legjobb alkalom a közeledő karácsonyi és újévi ajándékok beszerzésére.

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség becses figyelmét nagy raktáramra felhívni.

SPITZER L.

KARÁCSONY — ÚJÉVRE!!

nagy választékban mindennemű

üveg- és porcellán-szervizek, majolika, remek függő, asztali és éjjeli lámpa-olajok.

olajképek, tükör stb.

legolcsóbban

a málnapataki üveggyár főraktárában

MULDINI TESTVÉREK

Pécs, Kossuth Lajos utca 7.

Kizárólag nálunk kapható az elismert legfinomabb

király-olaj

szalon-petroleum 1 lit. 38 kr, 1 kg. 38.

Nemes fajta

olasz aranyhal - specialitások

4642 12 krtól 1 frt,ig,

Haltartók, aquariumok.

REEH VILMOS özv.

Pécs, Kistér

fűszer- és csemegékereskedése
alapítottatott 1830.ban.

Legutányosabb árak mellett a legjobb és legnagyobb raktár, ugymin: directe importált francia cognac, rum és tea, teasütemény, mindennemű karácsonyi- és szalon-cukorkák, francia fantasie - csokoládé, hollandi cacao, angol, francia, olasz és török csemegék, valamint főraktára a hirneves 4619

laibachi káposzta- és répának

100, 50 és 25 kilós hordókban.

Átköltözés miatt!

Széchenyi-tér bazár-épületben levő ujonan berendezett üzlet-helyiségembe való átköltözés miatt elhatároztam gazdagon felszerelt vászon- és fehérnemű raktáramat

tetemesen leszállított áron

végkiárusítani.

Minden háziasszonynak alkalom lesz ezáltal nyújtva szükségletét olcsó áron beszerezni és teljes

menyasszonyi kelengyéket

ritka előnyös áron vásárolni.

Tisztelettel

Krausze Ignác,

fehérnemű üzlete a „Sziléziai”-hoz

Pécs, Széchenyi-tér, takarékpénztári épület.

4640

UTMUTATO.

Zelesny Károly udvari fényképész műterme
Király-utca 14., Percel-utca 17.

Kőbányai részv. söröződe kizárólagos fő-
raktára Schlesingnr János szódaviz-gyárosnál Pécsen,
Pálya-utca. 10 üveg hához szállítva, üvegenként
12 kr.-ért számíttatik, megrendelések levelező-lap utján
is teljesíthetők.

Mindennemű kül- és belföldi csemege
árak, deli gyümölcsök, pilseni sör a polgári söröződe-
ből, caviár, angolna, pisztráng, cons. rák, szárdinia,
halsaláta naponta frissen **Nick A. K.** csemege kereske-
desében Pécsen, a nemzeti kaszinóban.

Engeszer Miklós Pécs, Király-utca 6.
Legalkalmasabb karácsonyi ajándékot csakis fenti cég-
nél lehet megszerezni alpaka (kína) ezüstből diszes
tárgyakat, továbbá arany- és ezüst-neműeket a leg-
olcsóbb árban. Az áru valódiságáért a 30 év óta fenn-
álló üzlet jó hírneve kezkesdik.

Oroszy Sándor cukrász József
főherceg Ő cs. és kir. Fensége udvari
szállítója. Karácsonyfa ajándékok, francia
bonbonierek, Oroszy dessert
konfekt cukorkák, melyek kitűnőségük
folytán külföldre is szállíttatnak. Téli
idényre ajándékok: **Torták dessert**
és **jégmunkákban.**

Vogl Testvérek, keztü- készítőik ajánlják saját
gyártmányait, glace-, mosó-, szarvasbőr-, továbbá
prémes- és posztókészükbek. Raktáron nadrágtorták,
harisnyakötők és női derék-fűzők a legutányosabb ár-
ban. Pécsen, Széchenyi-tér: Sipőcz-féle gyógytár át-
ellenében.

Lederer Ferenc rövid és szövöttáru raktára
Pécsen, Király-utca, Lyceum-épület.

Nem három hanem 8 frrtól kezdve a leg-
jobb ezüst órák, úgy inga-órák és más ezüst és arany-
neműek a legolcsóbb árban kezesseg mellett. Valamint
minden javítást csekély munkadíjért elvállal **Hammer-
mann B.** műorás Pécsen, Irjalmosok épületében.

Dollinger vendéglője a Hétfejedelemhez.
Legjobb magyar konyha és kitűnő italok. Naponkint
friss csapolású kronenthal sör.

NYILT-TÉR.

Gróf Keglevich István utd.
promotori cognac és borszeszgyár cégnek
Budapest.

Budapest vidéki
m. k. pénzügyigazgatóság.
68185/X. 1893.

V é g z s .

Kérelmére a budafoki cognacgyárban az 1892/93. termelési
évadban feldolgozott bormennyiség s fizetett szeszadóról szerkesz-
tett kivonat mellékelve kiadatik.
Budapest , 1893. aug. 9. **Finánczy s. k.**

K i m u t a t á s

a gróf Keglevich István utd. budafoki cognacgyár által 1892/93.
termelési évadban (t. i. november 1. májusig) feldolgozott
összesen 1.178,650 liter

szóban : egymillió százhetvennyolc ezer hatszázötven liter bor-
mennyiség és fizetett

összesen o. é. 12,375 forint 55 kr.
adóilletékről.

M. k. pénzügyi szakasz Budafok, 1893. aug. 4-én.
Csernyus s. k.

Látta: M. kir. pénzügyi biztosság.
Vácson, 1893. aug. 6-án. **Krizsa s. k.**

A jelenleg uralkodó fertőző betegségek, főképp

influenza

elleni **legjobb óvszerként** cognac-ot ajánlanak, miért is min-
denkinek érdeke, hogy szükségletét **elismert, megbízható** gyárt-
mányával fedezze.

Fenti hivatalos okmányok közzététele által **hiteles** bizo-
nyítékok nyujthatunk arra nézve, hogy cognac-unk **bármely más**
gyártmánnyal szemben, okvetlen megbízható.

Gyárunk, mely **1882**-ben alapítottat, az osztrák-magyar
monarchiában nemcsak a **legnagyobb,** hanem a **legjelentéke-
nyebb** is

*** és ***
jegyű cognac-unk, mely **mindenütt kapható,** az összes kiállítá-
sokon, melyeken versenyeztek, kizárólag csak díszoklevelekkel lett
kitüntetve.

Féltreértések elkerülése végett határozottan
Cognac Gróf Keglevich István
kérendő.

TREBITSCHER ÉS FÜRTH

Pécsen, szigeti országút 22.

első pécsi ecetszesz- és borecet-gyár.

Ajánlják kitűnő **savanyu uborkáikat és sava-
nyu paprikáikat** nagyban és kicsinyben 4635

legolesobb árak mellett.

HIRDETÉSEK.

Tea, rum, cognac, kávé.

KOVÁCS ÉS MEZEY

tea- és rumnagyerkeskedők

ajánlják saját londoni és nemei ügynökségeik
által direkt importált elsőrendű és válogatott
chinali és orosz

karaván tea-nemeket,
szintügy

hamisítatlan jamaikai rumot,
utólérhetetlen minőségű
braziliai rumot.

Francia és belföldi cognac
csakis a legkiválóbb cégektől.

Kávé válogatott minőségeiben
4³/₄ kilós postacsomagokban bárhova
díjmentesen.

Kimerítő árjegyzékek kívánatra díjmentesen.

BUDAPESTEN:

Főüzlet és iroda: Dorottya-utca 13. sz.

Fióközlet: Kerepesi-út 6. sz., ezel. Bieber A.

D r e h e r Antal kőbányai söröződe palacküreinek
főelárúatói

Figyelmeztetés. A n. é. közönséget a saját érde-
kében figyelmeztetjük, hogy bevásárlásainál mindig
csak elsőrangú megbízható cégekhez forduljunk és
magát hangzatos és olcsó árakkal csábító hirdeté-
sek által tévútra ne vezesse.

Minden egyes cikkünk jóságát és valódiságáért teljes jótállást vállalunk.

Meg nem felelő minőségek visszavételnek. — Visszonteladókknak külön árjegyzék.

**Vidéki rendelmények pontosan postán vagy
vasuton kívánat szerint küldetnek.**

LITTKÉ-féle pezsgők, valódi francia
pezsgők, és pedig:

Pommery, Moet-Chandon, Mumm,
Roederer, valamint legfinom. francia,
spanyol és magyar cognac,
Angol, Jamaika és belföldi rumok,
különléle finom theák és teasütemé-
nyek, ugyszintef mindenemű deligyü-
mölcsök kaphatók:
4655

Eizer Janos

fűszer- és borkereskedésében

SZÉCHENYI-TÉR, kir. tábla épületében.

BUDAPESTI HIRLAP.

Előfizetésre

hivjuk fel tisztelettel a n. é. olvasó közönséget a

BUDAPESTI HIRLAP

1894-ik évfolyamé a. (XIV. évfolyam.)

Az újságszínalás egyik főfeladata : a közönség helyes,
gyors s pontos értesítése. Még száz éve sincs annak, hogy a
magyar sajtó csak a Bécsből kapott legmagasabb engedéllyel
vehetett tudomást a külföld eseményeiről, így is csak hetek
mulva. Ma huszonnégy óra sem mulhat el, hogy a közönséget
ne értesítsük nemcsak hazánk, hanem az egész világ nevezete-
sebb eseményeiről. Távirat, telefon, éber levelező a világ mind
a négy tájkéről s az ország minden népesebb pontjáról hirt
adnak mindarról, a mi igényt tarthat a művelt ember érdeklő-
désére. Tudósításaink e rengetegből kiválogatni és megrostálni,
ügyesen és tetszetősen feldolgozni azt, ami a közönségre nézve
szükséges, hasznos és érdekes; ebben a Budapesti Hirtap fenn-
állása óta eddig utol nem ért példaadással járt elől, mert szer-
kesztőségünket az a meggyőződés vezeti munkájában, hogy
a közönség semmit sem várhat el annyira újságjától, mint
azt, hogy pontosan, megbízhatóan és lelkiismeretesen legyen
tájékoztatva. Ez a közönség igazi anyagi és közművelődési
érdeke, ez a mai zsmunalisztika fejlődési irányja.

Ott pedig, nevezetesen azokban a rovatokban, a hol ma-
gának a Budapesti Hirtap-nak a véleménye, ítélete, iránya,
karaktere, egyszóval egyénisége nyilatkozik meg, tizenegy évi
tűzpróba után már mindenki tudja, hogy mit várhat a Buda-
pesti Hirtap-tól. 4682

Az előfizetési föltételek a következők.

Egy hónapra . . . . . frt 1.20 | Félévre . . . . . frt 7.—
Negyedévre . . . . . frt 3.50 | Egész évre . . . . . frt 14.—

A főszerkesztés területe hához hordva, vidéken a póstával
expedálva.

Vidékről legcélszerűbb a póstautalványon való előfizetés. Cim :
BUDAPESTI HIRLAP kiadóhivatala

BUDAPESTEN, VIII. kerület | Rökk Szilárd-utca 4. sz.
József-körút 5. sz.

Számos bizonyít-
vány a legelső or-
vosi tekintélyektől

Érdemermek
különböző kiállít-
tásokról.

Harm'nc éven át jónak bizonyult

Anatherin-szajviz

Dr. POPP J. G.-tól, cs. és kir. osztr. magy. és
gör. kir. udv. fogorvos Bécsben I. Bognergasse 2.

A legkitűnőbb szer csúszos fogfájálmakban,
gyulladásoknál, a foghús daganatai és sebei-
nél, fölolvasszja a létező fogkövet és meg-
akadályozza annak új képződését, az ingó
fogakat a foghús erősítése által szilárdítja, s
midőn a fogakat és foghúst minden ártalmas
anyagtól megtisztítja, a száznak kellemes fris-
seséget kölcsönöz és már rövid használat
után eltávolítja a kellemetlen szagot. Jónak
bizonyult öblögető víz az idült torokbajknál
és diphtheritissnél, megkönnyíti a fogívést a
gyermeknek és nélkülözhetetlen az ásvány-
víz-ivóknak. 1 nagy palack 1 frt 40 kr., 1
közép 1 frt és kicsi 50 kr.

Orvosi vélemény. Alulírott nyilatkozom,
hogy én POPP J. G. cs. és kir. osztr. magy.
és gör. kir. udv. fogorvos **Anatherin szá-
jvizét** már több éve óta görvényes, csúszos
szájbajknál, kóros foehusoknál, úgyszint
fogfájálmaknál használtam és jelenleg is
minden ily alkalommal rendelvényezem, a
mennyiben ennek hathatós gyógyerejéről gyako-
ri gyakorlati észleléseim után többszörösen
meggyőződtem N.-Miklós. **Dr. Fetter J. m. k.**

Orvosi vélemény. Az Anatherin-szajviz
dr Popp J. G. cs. és kir. osztr. magy. és gör.
kir. udv. fogorvostól Bécs, I. Bognergasse 2.
Jólékonyan hat a szájüreg nyákártáira, erősíti
a foghús véredényeit, tisztítja a fogakat
s visszaadja azoknak természetes színüket,
biztosan csillapítja a fogak fájását s a fogak,
a foghús és a szájüreg valamennyi betegsé-
généél a legjobb és a legbiztosabb eredmén-
nyel alkalmazható. — A növényi-fogpor dr
Popp J. G. cs. és kir. osztr. magy. és gör.
kir. udv. fogorvosától, alaposan tisztítja a fogakat
elhárítja a fogkövet, fentartja a fogak máz-
t s erősíti a foghúst a száznak kellemes
illatot kölcsönöz, a mért is én ezen két gyógy-
esert bárkinek is a legelkiism-rettebben
ajánlhatom használat végett. Hohenmauth
(Csehország). **Dr. Fischl József** orvostudor,
a szélszel mestere, szemorvos

növényfogpora, rövid használat után
a fogakat vakító fehérré teszi, anélkül,
hogy azok ártalmára volna. Ára dobo-
zonként 60 kr.
Anatherin-fogpastája üvegszelencék-
ben 70 krral. E szer a légzés üdeségét
s tisztaságát fentartja, s azonkívül arra
szolgál, hogy a fogak fehérségét és zom-
ancát épségben tartsa, a fogakat a rom-
lástól megóvja s a foghúst erősíti.
illatos fogpasztája. Rövid használat
után vakító fehér fogak, a fogak (ter-
mészetes és műfogak) ápolására és a
fogfájás megszüntetésére. — Darabja
35 kr.
fog-ólama igen gyakorlati s a legbiz-
tosabb szer a lyukas fogaknak önlö-
mozására. — Ára dobozonként 1 frt.

**A dr Popp
orvosi növény-szappan**

kitűnő pipereszer a sömör, kúteg, a májfolt
és szeplő ellen, a tiszta üde arcból előmoz-
dítására és fenartására, az atka, pürsenés,
tisztálatlan arcból, kelések ellen. Dlja 30 kr.

A t. c. közönség felkértek, világosan Popp
cs. és kir. udv. fogorvos-féle készítményeket
kérni s csak az olyakat fogadni el, melyek
saját védjeggyel vannak ellátva. Bécsben,
Budapestben és Innsbruckban legutóbb is több
utánzó és elárúsító igen érzékeny pénzbir-
ságokra lett a törvény által eltiltve. Kapható
Pécsen: Sipőcz István. Göbel Kálmán, Er-
reth János és Zsiga László gyógyszertárban,
Alt és Böhm, Pacher Ede, Lang H. és Fia,
Reinteld A., Pfeiffermann és Schön, Raab G.
üzletében. **Pécsváradon** Dvorszky B. **Szilör-
ncen** Szilágyi G. **Mohácson** Luizer V. s Szend-
rey S. **N.-Bólyon** Eöry L. **Mágoacs** Szép G.
Dombóváron Szallós I. **Bátaszéken**
dr St uróczy L. **Siklóson** Petrach S. **Vil-
lányon** Csathó S. **Nádasdon** Mesterházy J.
gyógyszertárban, valamint Magyarországon
minden gyógyszertárban, illatszertárban, dro-
guistánál és finomabb üzletben és

Dr. POPP J. G.

cs. és kir. és gör. kir. udv. fogorvos és udv.
szállítónál Bécs, I. Bognergasse 2.

Müller J. L.

illatszer- és pipere-szappan gyáros.

BUDAPEST

Koronaherceg-utca 2.,
Rottenbiller-utca 36.

Hcl keressük a legjobb poudert.

Kerjünk Müller J. L.-féle
Baha Serail-Poudert,

kizárólagos, egyedül legjobb arcor, kap-
ható három színben:
fehér, rózsaszín és crème, ára 60 kr.
és 1 frt.

MÜLLER J. L.-féle
Szaliczil-szájviz

Szaliczil-fogpor

használata eltávolít minden fogfajdalmat,
biztosan megszünteti a fogak romlását és a
kellemetlen szájbűzt, folyton üdén tartja a
száját.

Egy üveg szájviz 40 kr., nagy üveg 80 kr.,
1 frt 60 kr. és 3 frt.

Egy doboz fogpor 60 kr., és 1 frt 20 kr.

A Müller Szalicil-fogpépről dr. Ugyan J. L.-féle
azon hatással, mint a fogpor.

Fésülő - fésűk

békatéknőc, elefántosnt, szarv és
kauszokból.

Hölgyek részére a művészi készített
legújabb divatu

divatos hajtűk

békatéknőc, aranyteknőc és bronzból való
aranyozással.

Nagy látványosság az elefántosntól,
ébonfából, békatéknőcből való
kitűnő

köröm-, fog-, haj-

ruha-kefék

és izléses alaku
KÉ Z I T Ű K R Ő K

nagy választékban.

**Legjobb
ünnepi
ajándékul.**

Müller J. L.-féle

legjobb és legkedveltebb

illat-szerek:

Rouquet-Royal,

Gloriola,

Amaryllis dorée,

Bouquet Elegant,

Karil-pa, Ixia Lya-t,

Mimosa-t,

Orgona-blang,

Ki-Loé du Japon,

Jasmin, Fleurs d'orange

Oppopanax, Chypre,

Réséda, Rózsa,

Tabak-rósa, Pélér-rósa,

Mibá-rósa, Gyöngyvirág,

Fleurs de Mai,

Heliotrope blanc,

Jacinthe Jocey-Club,

Marcehale, Mille fleurs,

nyusc,

New Mown Hay (széna),

Malchouy Spring flowers,

Ylang-Ylang,

Violette de parme,

üvegeje 1 frt 50 kr.,

2 frt 50 kr., nagy 5

frt és feljebb.

Fenyő Eau de Cologne.

Ára 50 kr., 1 frt, 2 frt és

feljebb, 6 üveg készni-

ben 2 frt 50 kr., 5 frt,

10 forint.

Alapítottatott 1865.

Sürgönczim: Dietgott Budapest.

DIETRICH és GOTTSCHLIG

oszt. csász. és magy. kir. udvari tea- és rumszállítók és
palaczkser nagykereskedők.

Kiviteli pinczék Kőbányán. Iroda és megrendelési hely

Budapest, IV., régi posta-utca 10. szám.

Szállítás vasuton és postán utánvét mellett. Finom és legfinomabb tea-fajok kizárólag közvetlen behozatala. Közvetlen behozatal I-ső rendű Jamaica rum, francia cognac, francia és hollandi (Erven Lucas Bols) likőrökből. Kiválóan ajánlhatjuk utólérhetetlen és 28 év óta közkedveltségnek örvendő tea-vegyitékeinket, mint: Mandarina vegyíték, császár vegyíték, moszkvai vegyíték, király vegyíték, Victoria vegyíték és udvari vegyíték o. e. 3.- frtől 12.- frtüg 1/2 kilonként.

JAMAICA RUM

20, 35 és 70 Centiliter és 1 1/10 litert tartalmazó palaczkokban — 40 krtól o. e. 6.— frtig.

BRAZILAI RUM

védjegyünkkel ellátott palaczkokban, 1 1/10 ltr. frt 1.25 kr, 70 centiliter frt — 68 kr.

COGNACOK

francia 70 centiliteres palaczkokban 1 frt 20 krtól 12 frtig. Francia cognac saját czimkénkkel és védjegyünkkel, czégünk különlegessége, 75 centiliteres palaczkokban, 4 frtől 18 frtig.

A legkisebb rendelmények is gyorsan és legnagyobb figyelemmel eszközöltnék. Levelező lappal kívánt kimerítő árjegyzékeink azonnal ingyen és bérmentve elküldetnek.

Udvari tea és rum kereskedéseink Budapesten:

IV., vaczi-utca 18., a korona kávéházzal szemben,

IV., kigyótér, gróf Teleky palota,

VI., Andrássy ut, az opera közelében.

Ismételődek, szállodák és kávék urak részére különbe állítottak különkedvezmények.

Főraktár Dombóváron SZALLÓS JÁNOS-nál.

Azon szülők, kiknek középiskolába járó gyermeke egy vagy két elégtelen osztályzatot kapott, forduljanak „V. K.” jelű lap levéllel e lap kiadóhivatalához.

4679

GYAKORNOK

kereskedelmi előképzettséggel alkalmazást nyer

SCHWABACH S. G.

bornagykereskedőnél PÉCSETT.

Bösendorfer L., Léde-
fiai, „Lyra”, Kutschera
Schweighofer fiai,
Hoffmann K., Proksch,
Mayar W. (Gottfr. Cramer),
Bécsi zongora-készítők I.
Productiv-szövetkezete

czy Sádor, Heitzmann
K., Wirth Ferencz
Stingl, Kern Alajos,
Streicher J. B. fiai,

képviselőjük Pécssett

VALENTIN KÁROLY FIA

zongora-, pianino- és harmonium-terem
PÉCSETT,

Széchenyi-(fő)tér, bazár-épület 16. szám, II. emelet.

Zongorák, pianók, harmonikumok bérbe adat-
nak vidékre is havonkénti bérösszeg
4-5-6-7-8 frt.

Az eladott hangszerekért 5 évi jótállás
vállaltatik.

Átjátszott zongorák ujakra be-
cseréltetnek.

4624

Az eredeti Singer-varrógépek

legmagasabb kitüntetésben

részesültek a

chicagói világkiállításon.

TÁVIRAT

A SINGER-TÁRSULAT

gyártmányai változatosságáért

54 első éremmel lett kitüntetve,

melyből 11 esik családi használat és háziipari varrógépre és 43 különleges — fehérnemű-, fűző-, kötöttmű- és cipőgyártás, valamint ruházati szakma — és más ipari czélokra szolgáló varrógépre.

Ez az érmek legmagasabb száma, melyet valaha egy ki-
állító nyert és kétszer annyival több, mint a többi varrógép
kiállítóinak juttatva lett.

NEIDLINGER G. Pécs, Széchenyi-tér.

Kitüntetve: Pécs 1888, állami ezüst érem.
Triest 1891, arany érem.

JIRATKO ALBIN

szobrászati műterme

templomi művészeti tárgyak készítésére
PÉCSETT.

MŰHELY: Perczel-utca 25, saját házában.

RAKTÁR: Király-utca, a Lyceum átellenében.

Ajánlja műtermét **oltárok, szószékek, gyóntató- és imaszámolyok** elkészítésére fából és kőből, gót, román és renaissance stylnben. — **Szent szobrok** fából, legfinomabb olajszínen és aranyban. Szobrok faragása kőből. **Krisztusok,** kereszttel vagy anélkül. **Oltár-gyertyatartók** fából és bronzból. Misézó-asztalok tölgyfából. Szentek szobrai.

Művészies kivitel, legolesobb árak biztosíthatnak.

Szent sirok 4-6 méter magasságban 60 perc alatt állít-
hatók föl.

Árak, rajzminák és fényképek rendelkezésre állanak.

4684

Fogtechnikai műterem

Mű-fogakat

arany, vulkanit, celluloid és bármily
anyagú tömöntéssel rak

GIRARDI JÓZSEF

fogorvos. Apáca-utca 19.

„KÉPES CSALÁDI LAPOK”

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.
Megjelen minden vasárnap, díszes kiállításban, tetszetős borítékban.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” a legelterjedtebb, legdisz-
seszebb s legolcsóbb képes hetilap.

A „Képes Családi Lapok” körül nemzeti irodalmunknak
elsőrangú írói és írónői tömörülnek; így az 1894. évi első szám
következő íróktól hoz közleményeket: Jókai Mór, Beniczky-Bajza
Lenke, Tölgyesi Mihály, P. Csorba Ákos, Stiller tanár, Komocsy
József, Varsányi Gyula, Feleki Sándor dr. A regény-mellékletet
Lauka Gusztáv írta, czíme: „Pásztortűz és lidérczfény”. A mi
különös érdeket kölcsönöz e számnak az, hogy az abban meg-
jelent közlemények íróinak arcképeit s sajátkezü aláírásait is
veszi az olvasó.

A „Képes Családi Lapok” két hetenként megjelenő mellék-
lapja, a „HÖLGYEK LAPJA” háztartási és divatrésszel ellátva,
teljesen nélkülözhetővé teszi minden más divatlap tartását.

A „Képes Családi Lapok” évenként több önálló, eredeti,
beköthető regényt ad jutalmul előfizetőinek.

S mindezen előnyök daczára, a „Képes Családi Lapok”-
nak a „Hölgyek Lapja” czimű divatlappal és Regény-melléklettel
együtt, előfizetési ára egész évre csak 6 frt, fél évre 3 frt. ne-
gyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a lap kiadóhivata-
lához, Budapest, Nagykorona-utcz 20. szám küldendőek, amely
kivánatra mutatóvánszámokat díjtalanul küld bárkinek.

Aki az egész évre szülő 6 forintnyi előfizetési összeg
80 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal egész évre beküldi,
annak 4 regényt, — aki félévi 3 frt előfizetési összeget és 40
kr. csomagolási és postaszállítási díjjal küld be, annak 2 regényt,
s aki 1 frt 50 kr. negyedévi előfizetési díjat s 20 kr. csomagolási
és postadíjat egyszerre küld be, egy eredeti regényt küld ajánlva
és díjmentesen a kiadóhivatal.

A „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala
Budapest, V., Nagykorona-utca 20.

4675

A nagyközönség figyelmébe ajánlom 1894. január 1-én megnyitandó!

borelárusításomat

(Kissfaludy-utca 2-ik szám) hol is zárt literes palaczkokban

valódi villányi vörös és fehér borok

kaphatók.

A vörös bor literje 40 és 45 kr.

A fehér bor literje 30 és 35 kr

5 üvegtől kezdve a megrendelések házhoz is szállítatnak.

Tisztelettel

Spiegel József.

Bámulatos olesóság!

SPIEGEL JÓZSEF

Pécsett, Király-utca 23-ik szám, Segélyező-egylet épületében.

T. cz.

Van szerencsém b. tudomására adni, hogy **ÖSSZES TÉLI ÁRUI-**
MAT, valamint **FÉRFI-, NŐI- és GYERMEKCIPIŐI-**
MET, ugyszintén **FEHÉRNEMŰIMET** a saison előhaladása miatt
rendkívül olesó áron árusítom el, mit becses figyelmébe ajánlani bátorkodom.

Téli áruk:

Férfi meleg Jaeger-ing	—50, —80, 1.20.
Valódi gyapot (Jaeger-féle) ingek	ezelőtt 3.60, most 1.80.
Női meleg ingek és nadrágok	—60, 1.20.
Női alsóruhák (Valerie-flanell) szép és mosható színekben	1.20.
Gyermekruhácskák, kötött és Valerie-flanellből	1.—, 1.20.
Meleg kötött harisnyák	férfi 18—30 kr., női 20—80 kr.
Kötött gyermek-alsóruhák	35—80 kr.
Berlini kendők és főkötők (Capischon)	60 krtól 2 frtig.

Czipő áruk:

Női czugecipő borjubőrből meleg béléssel	3.—, 3.20, 4.—.
Női kivágott lakk-czipő	2.—, 2.40.
Posztóból házi és kimenő-czipők, 95 kr., ...	magas 1.40, 3.—.
Férfi czugecipő, sima	3.20, 4.—.
Betétes czipő (carlsbadi)	3.60, 4.50.
Gyermekczipők	40 krtól 2 frtig.
Gyermek-csizmák lakkozással	2.40.

Fehérneműek:

Ingek urak és gyermekek részére, fehér és színes	1 frttól 3 frtig.
Gallérok, legdivatosabb, 6 drb 1 frt 10 kr., kézelők	35—40 kr.
Zsebkendők schiffon és vászomból	7—30 kr.
Nyakkendők legdivatosabb alakokban	20 krtól 1.50-ig.
Selyem-esőernyők legdivatosabb fogantyúval	2,30, 2.50, 4.—.
Kalapok urak és gyermekek részére	1 frttól 3 frtig.
Francia füzönyök (Mieder)	70 krtól 4 frtig.

KÜLÖNÖSEN FIGYELEMRE MÉLTÓ! Összes női kalapjaimat, valamint
nagyválasztéku toll-, szalag- és bársonydiszeimet a bevásárlási áron jóval
alul árusítom el, ugyszintén női silskin-sapkáimat és karmantuimat is.

Vidéki megrendelések gyorsan és a legszolidabban eszközöltetnek. Meg nem felelő tárgyak visszaeserítettnek.

Nagy választékban kaphatók nálam

karácsonyi és ujévi cikkek és gyermekjátékok.

Czipő-, kalap- és fehérnemű-raktár.

Ugyanitt egy tanuló felvétetik szerény fizetéssel.